

सर्वोदय

120

૯

સામસીધ —

સેમ ૭ —

๑ นำ ต้น ๖๖

๑ รามสิน เล่ม ๑ ๖๖

๑ ประนม หัตถ์ มัสการ ประสาร สอง ต่าง
 ประทีป ไก่สุ่ม ประทุม ทอง ด้วย หมา ย ปอง
 ห้าง คิต ตั้ง จิตร ตน ให้ไว้ พระพุทธรูป พระ
 ธรรม อัน ถ้ำ เลิศ พระ สงฆ ประเสริฐ ศึกษา
 สถา ผลิต เทพไทย ใน สถาน พิมาน บน พระ
 สุริยณ จันทรพระอาจารย์ ทั้ง คงคา พระ
 มหา ปีน เกษี พระ ธรรมี หนา แน่น เปน
 แก่น สาร พระ สุเมรุ สูง ใหญ่ กับไป กาลป
 ไตรศกต มัจจุราช อากาศ สม อีก ทั้ง ท่าน
 ผู้รู้ เปน ครู ภาวก ช่วย ชี้ ชัก ให้ เสร็จ สำ
 เรจ สม มะโน รต ปราถนา ตั้ง ธรรมณ น้อม
 น้อม บังคม บิตุเรศ พระ มารดร ข้า ชื่อ อยู่
 สาตรา ผู้ว่า ถ้อย ปัญญา น้อย พึ่ง ประ
 ดิษ คิต อักษร พยา ยาม ตาม นึก ไม่ แน่

นอน ภอ เปน กถอน กล่าว แจ้ง แสดง มา
 ใคร อ่าน จบ ภบ ชัด อุตติ ข้อ ช่วย เต็ม
 ต่อ เต็ม ความ ตาม บันหา ฉนั้น มิ ไซ้ ปราช
 เปื่อง เรือง สารา ท่าน เมธา อ่าน สั้น อย่า
 ฉิน ความ ว่า ตก ขาด ตาษ แชง แต่ง ไม่
 ต้อง ใน เรือง พร้อง รามสิน ปั้น สนาม
 ขอ หยุด ไว้ ใน บท งด เนื้อ ความ จะ กล่าว
 ตาม เรือง มี ใน นิทาน ยัง มี วงษ พระน
 เวศ เขต ร จังหวัด กระบิลพัต ธานี ปั้น
 สถาน ยี่สิบ โยชน์ มะหิมมา โอฬ้าฬาร
 อะลังการ เลิศ ถ้า พระ พารา จอม พิณพ
 จักระพงษ์ ผู้ ทรง ยศ ชีวง คต ถ่วง ถับ ถับ
 สังฆา ให้ สอง ราช ไหวส กุมาร ครอบ
 มหา เสวตธวัตร ชาญ ชื่อ พรหมจันทร์ ฤทธิร
 ทรง สวัสดิ์ สิบ กระษัตร สุริยวงษ ดำรง
 สถาน มี องค์ อรรคชายา ยุภา พาด พระ

เล่ม ๑ ๑ รามสิน ๓

ภูบาล รัก ใคร่ ตั้ง ในยมนา ชื่อ อรรณวระดี
จำเรณู ภักทร นรลักษณ์ แผลง น้อย เสน่หา
ท้าว ถนอม ไว้ เปน จอม กัลยา ใน นิวา
พระ นิเวศ สถาน วงษ์ ท้าว เขอ มี นุชา อยู่
เปน คู่ คิด ประไพ พิศ พริ้ง เพริด ระเหิด
หงษ์ ชื่อ วันนาราชกุมาร ชาญ ณรงค์ เปน
เอก องค์ พระ ไอรส ที่ ร่วม ครรภ์ สอง
กระษัตริย์ สूरยวงษ์ ดำรง ไถกย์ ระวัง ไศก
ไพร่ พ้า เกษม สันต์ พระบารมี ปก เกล้า เท่า
ท้าว ถิ่น รุก เขตฯ ชันมี สรรเสริญ เจริญ ใจ
อยู่ ลำราญ นาน มา เปน ผา ศุข ประเทศ
ทุก ภาษา ได้ อาไศรย แสน สุนกนี ศุภไช
ด้วย โภไศ ธิเบศ ไทย ทรง ธรรม ไม่ ดำ
เอียง ผ่าน พิกพ จบ ชื่อ ภาฯ พระเดช ร้อย
ประเทศ เรือง ยศ ปรางค์ เลียง เปน บิน บั๊ก
จักรพงษ์ ดำรง เวียง ได้ ชุบ เลียง ไพร่ พ้า

เสนา ใน ครั้น เวลานั้น สายัณห์ ตะวัน ลับ
 เสด็จ กลับ ขึ้น ประสาท อัน สุกใส ประทีป
 ทอง ส่อง สว่าง บน ปราง ไชย ภูวไนย
 ขวน น้อย เข้า ห้อง พลัน พร้อม สุรางค์
 นาง บำเรอ เสนอ พัสตูลอง กระษัตริย์ ขึ้น ชม
 ภิรม ขวัญ สะถิตย์ เหนือ ไสยาสน์ อาสน์
 สุวรรณ นาง แจ่ม จัน โฉม ยง ทรง สุนัน
 ว่า เตือน ช่าง ล่อง หล่น ลง บน อาสน์ นุช
 นาวา คว่ำ ไต้ ตั้ง ใจ ถวิล เสด็จ หมด รัช
 วัน ระวญ วิน พระ ยุกิน แสน ขึ้น ก็ พ้น
 ภาย ภอ แสง ทอง ส่อง ไข ใน อากาศ
 พิรุณ ลาด เยือก เย็น กระเซ่น สาย อะติเรก
 นภาง สว่าง พราย พรรณราย ห้อง พ้า
 สถาวร แว่ว ๆ แจ้ว ไก่ ตะโกน ชัน
 ดวง นุชถัน เลี้ยว ลับ เหลี่ยม สิงขร
 สุริยง ทรง รถ บทหาร สอง นคร สว่าง เวิ้ง

ประเทศ ชน สอง กระษัตริ์ สุริยวงษ์ ทรง
 เสวย แล้ว ทราวม เขย ทูล ความ ตาม เหตุ
 ผล จักระพงษ์ ทรง แจ้ง แห่ง ยุบถ ภูวดล
 นึ่ง นึก ใน พระไทย ว่า เทวี เหน จะ มี พระ
 ไอรส อัน ยิง ยศ เขี้ยบบ ฟั่น ชมภู ไหว แล้ว
 ตรัส ทอบ แจ่ม จัน ว่า ขวัญ ใจ เจ้า ไฉน
 ยง คง จะ ได้ พระ ตูก ยา ตรัส พดาง ย่าง
 เขื่อง ยรยาทร ลง จาก ปราง ประสาท อัน
 เตชะ เล็ดจี ออก ท้อง พระโรง รจนา พร้อม
 พระยา ทุก แห่ง ตำแหน่ง งาน ๖

๑ จอม พิกพ จักระพรรดิเธอ ตรัส ถาม เหวย
 ตา พรหมณ์ ไหรา มะหาสาร นาง เทพิน
 ปีน สุกดา ยุพา พาด เมื่อ คั่น วาน นาง ผั้น
 ว่า จันทร บน เวหา ตก มา ที่ แท่น ทิพ
 แล้ว นาง หยิบ กิน ด้วย สะไมสร ไป สอง
 แสง แจ้ง อยู่ ใน อุทร ภอ ทินกร ก็ พินึก

รู้ ลึก คน ท่าน ทำนาย ทาย ตาม เคย ถึง
 เกต จะ มี เหตุ ฤา ว่า จัก ได้ มี ผล ไหว
 ประนม ก้ม กราบ พระ ภูวดล แล้ว ดู ตาม
 ฤกษ์ คน ได้ เรือน มา วัน อาทิตย์ สิทธิ
 ไชย ไฉดก เลิศ ลาก บังเกิด เหลือ จะ นับ
 ทำหรับ ว่า พระ พุทธิศบดิ์ จาก สถาน นั้น
 นาน มา ศุภร์ เสวย วิชา ได้ เจ็ด ปี . ทา
 ไหว ทูล ตาม มุส คะติ เหตุ ขอ พระ ป็น
 ปก เกษ ไปต เกษ อัน โฉมยง องค์ อัก
 เทวี นาง จะ มี ไอรส ยศไกร ว่า ผู้ มี
 บุญ จะ มา เกิด แสน ประเสริฐ คักดา จะ
 หา ไหน แต่ มี กรรม จำ จาก นคร ไป ภู
 ไนย จง ทราบ พระ บาทา ทรง สดับ กับ
 หวัน พระไทย ไหว หฤไทย แด ด้วย ไอรสา
 เสด็จ จาก พระ ที่นั่ง อะลังกา ขึ้น มะหา
 ปราง มาศ ประสาท ไชย สะพรั่ง พร้อม กัถยา

สุตา โฉม เสียง ประโคม ครั้น ครั้น สนั่น
 ไหว ตั้ง ปราง ทิพ สมบัติ ทำว หักไฉน ลำ
 ราญ ใจ ศุขา โอฬาร ภูตต ผด กรรม
 นำ สมอง เปน เหว ของ กระษัตรา นำ สง
 สาร ครั้น รอน ๆ อ่อน แสง พระสุริยกาน
 พระ ภูบาล ไชยาศน์ อาสน์ สุวรรณ ให้ บ้วน
 บ้วน หวน เขียน อาเจียน ไรศ พูน วิโยค
 เพียง ลิ่น ชีวา สัญ ฝ่าย ผุ่ง สาว สุรางค์
 นาง กำนัด พันธะวัน วุ่น วุ่น เป็น ถึงคลี
 ทั้ง เถ้า แก่ โขดน จำ บันดา สนม ออก ระ
 ทม ไป ทก แห่ง ตำแหน่ง ที่ ส่วน โฉมยง
 องค์ อัครเทวี อยู่ ข้าง ที่ แท่น ทิพ ไชยา
 คอย ระวัง สังเกต อาการ ใช้ เหน ภูวไนย
 ทรุด ไทรม ลง หน้า หน้า ไม่ ไหว องค์
 ทรง สถิตย์ เหมือน นิทรา ดู อาการ พาน พ้า
 เหน หน้า ไป ค่อย ๆ ถูก เดือน เคลื่อน ลง

บัลลังก์ อาสน์ แหวก วิสูตร ทิพมาศ อัน ผ่อง
 ใส กวัก พระ หัตถ์ ตรัส เรียก กำนัด ใน
 จง รีบ ไป รับ แพทยา มา สนมพร้อม น้อม คำ
 นม อยู่ คับ คั่ง ได้ รับสั่ง เรว ไร ออก ไป หา
 รีบ ทำเนิร เติร ต่วน ชวน กัน มา ถึง ช้าง
 นำ จึง บอก ทำหรรจ พถัน เตียว นี้ องค์ อิศเรศ
 เกษ มงกุฏ ประชวร ทรุต หนัก นาย เร่ง ผาย
 ฝน ไป รับ พวก แพทยา เข้า มา พถัน เรว
 เถิด ท่าน ไรศ หนัก ขยำ นอน ใจ ะระ

๐ ทำหรรจ วัง ยิน สั่ง นาง สาวสวรรค์ ก็
 ชวน กัน รีบ มา หา ช้าง ไม่ ครั้น พร้อม
 หมอ ยา ภา เข้า ไป กำนัด ใน นำ ทาง ขึ้น
 ปราง ทอง เหล่า พวก หมอ ก็ บด โอสถ
 ถวาย พระ ไรศ ร้าย ปะทะ ทน ยิ่ง หม่น
 หมอง สนม นาฏ ราช แพทย์ ประคอง ไม่
 ถูก ต้อง สัก สถาน ชนาน ยา สงสาร องค์

พงษ กระษัตริย์ ชัยยศ พูน เทวศ บน บัณฑิต
 อัน เลขา ทั้ง แท้ คำ สุริยน สนทยา จน
 เวตา ปะนิม ยาม การ ประจวบ จวน ประจุ
 ไสย โกล์ แจ้ง ระวัง แข่ง ไก่ ชน สุนัน
 ชาน เตือน ตับ ดาว ลับ พระโยม มาน สุริ
 กาน สอง พ้า สุชาติล ทั้ง องค์ พระ อนุชา
 เสนา มาตย์ ข้า พระบาท ทัว ตำแหน่ง ทุก
 แห่ง หน ครั้น ฐ เหตุ ทัว ประเทศ สดวน
 ต่าง คน ต่าง เข้า นิเวศ ฉั่ง ออก สัม สน
 ปน บ้วน ถ้วน หก เหล่า น้า ที่ ใคร ๆ เฝ้า
 ชุม นุ่ม นึ่ง บ้าง กระเกณฑ์ ให้ กระเวน
 รักษา วัจ พวก ชาว บ้อม ถ้อม นึ่ง ระวัง
 ตน อาษาจาม หลาม ถ้วน ถือ อาวุธ อุดตุค
 ตาม ทาง ทุก แห่ง หน บ้าง ยืน เติร ลูก นึ่ง
 ระวัง ตน ต่าง คน ต่าง เติรยม ซึ่ง สัตรา

๐ ปาง พระปิ่น บดิน สุร พูน วิโยค กำ

เวิบ ไวก จวน เจียน จะ สังฆา ภอ รุ่ง แจ้ง
 แสง ศรี สุริยา ได้ เวลา จะ สวรรณ คั่นโดย
 ลม ปะทะ เสมหะ กำเริบ หนัก ทาง วาโย
 ก็ ภาท ไม่ เติร ได้ เทพจร ผ่อน ลื่น ทุก สิ่ง
 ไป แสง พระไทย สิ่ง องค์ พระ อานุชา พี่
 ขอ ฝาก นงเยาว์ กับ เจ้า ด้วย จง ชู ช่วย
 เฝ้า พงษ พระ วงษา ทั้ง สนม อัครเศ เขต
 ะณา พี่ ขอ ลา เจ้า แล้ว อยู่ สำราญ ลื่น
 เลียง ลื่น สิ่ง น้า สิ่งเวศ จาก ประเทศ เมือง
 มนุษ สุต สงสาร ไป เกิด แดน เทวบุตร สุต
 สำราญ อยู่ วิมาน เมือง พ้า นภาไทย โฉม
 ะรณวดี ศรี สวัสดิ์ นาง กระษัตริ โศก ทรง
 กันแสง ให้ อยู่ ช้าง ศพ พัสดา โสกา โดย
 ลื่น ให้ โศก ศัลย์ ราพรรณ ทูล โอ้ พระ
 จอม โมลี ทั้ง ลี ทวีป ตั้ง ประทีป อัจฉริยะ มา
 ทัพ สุญ จะ ทั้ง ผูก กัถยา ให้ อาตุร โอ้

นับ พูน เพิ่ม เทวศ ทุก วัน ไป สาว สนม
 ว่า พระ ร่ม ประชา ราชวั ข้า พระ บาท เหล่า
 คณา ได้ อาไศรย แล่ พระเดช ปก เกษ ทุก
 คน ไป โอ้ แต่ นี้ ก็ จะ ได้ แต่ อัมรมณ
 นาง ไชยณ จำ ว่า แต่ นี้ มี แต่ เสว จะ เจี้ยบ
 เหงา สกั ลิ่น ทุก ถิ่น ถาน ที่ เคย ขึ้น จะ
 ไม่ ขึ้น รื่น สำนวน เคย สนม ก็ จะ พร่า
 นอง น้ำตา ทั้ง เถ้า แก่ แช่ เลี้ยง ล้วน ไศก
 ศัลย์ สารพรรณ ร่า ให้ พิโร ว่า โอ้ พระ
 องค์ ทรง ธรรม ไม่ กรุณา มา ตัด ช้อง สู้
 พ้า พระ นิพาน ออก แช่ เลี้ยง สาว สรรค์
 สนั่น ก้อง หุน ร้อง ร่า ให้ ใน สถาน วัน
 นาราช กระษัตรา ปรี ชา ชาญ ให้ จัด
 การ เจริญ โกฎ อัน เรือง รong งาม วิจิตร
 รุจี มะณี สด มรกฎ แสง ศรี ไม่ มี หมอง
 แล้ว เชิญ ศพ ภูวไนย ใส่ โกฎ ทอง อัน

เรื่อง รอง นพรัตน์ ชัชวาลย์ วันนาราช กุมาร
 ชื่น พาน ภพ เป็น จอม จบ ทุก ประเทศ
 เขต รสถาน ครั้น เสร็จ ลัพ รับสั่ง ให้ ตั้ง
 งาน จะ ทำ การ พระศพ กระษัตรา เปด
 ตำหวาง ตรวจ วุ่น ทั้ง วัง หลวง ทุก กระ
 หรวง แยก ย้าย ตาม ช้าย ขวา ทั้ง ไพร่
 นาย จำย วุ่น หลาย วัน มา เป็น โกลา แต่
 ล้วน พวก ทำการ บ้าง ก็ ดี ทองคำ ธรรมชาติ
 เตียรดาษ หลอม แฉ่ แฉ่ รสถาน สลัก ดุน
 วุ่น กัน ให้ ทิน การ ทุก วัน วาน รับ เร่ง
 ทำ เบญจา สนาม เมรุ เกณฑ์ กัน สนั่น มี
 จำย น้า ที่ หาบ หาม ตาม ภาษา บ้าง เลื่อย
 ถาก ถาก ไม้ ไล่ กัน มา สาระภา อยู่ จน
 คำ เร่ง ทำ การ พวก ตำหวาง ตรวจ ตรว
 โกลา หน บ้าง แบก ขน เบิก ของ ก่อ้ง
 รสถาน ก็ เร่ง รัต จัด กัน ทุก วัน วาน อด

เล่ม ๑

๐ รามสิน ๖๖

๑๓

หม่าน วุ่น มา ทุก นาที ทั้ง เข้า คำ ทำ ไป
มิ ได้ หยุด อุตสาหทุก แห่ง คำ แห่ง
ที่ ทั้ง ลี้ ด้าน การ เร่ง เปน โกลี แข่ง น้า
ที่ ทำ มา ไม่ ช้า การ ทุก หมู่ หมวด ทรวง
เกณฑ์ ทำ เมรุ หลวง ตาม กระทรวง น้อย
ใหญ่ ใน สถาน ได้ สาม เดือน สาม วัน
ทิวา กาล สำเร็จ งาน เมรุ ทอง ตุ ผ่อง
งาม ทั้ง เมรุ ชัก เมรุ แซก สำ ท่วง ฉัตร
รูป สง สัตว์ ตั้ง ไว้ ใน สนาม เทพ นม
กนิร ตุ งอน งาม ตั้ง ไว้ ตาม แ่ง ดิต
ประดิษฐ์ทำ เบญจา ทอง ผ่อง ศรี มณี
รัตน์ กระ้าง จิต ไชยดี ช่าง ตุ งาม ชำ
มี คูหา อารักษ์ ยืน ประจำ ช่าง สลัก
ฉลาค ล้ำ ประจำ ดาย ที่ ขึ้น กลาง ล้วน
กระถาง ต้นไม้ ตัด ประจง จิต เลิศ ล้ำ
ทำ ถวาย มี ฉาก เรือง เนือง วาง ช่าง ะ

บาย พรรณราย รับ เสด็จ เสด็จ ทุก อัน ท้อง
 สนาม หลาม ถ้วน ด้วย ราช วัด สาระพัด
 พร้อม ถิ่น ทุก สิ่ง สรรพ์ แล้ว เตรียม เกณฑ์
 กอง แห่ ออก แจ จัน จะ เชิญ ศพ ทรง
 ธรรม เข้า เมรุ ทอง ทั้ง แตร สังข์ ตัง ตาต
 สนั่น หลวง คำ กระทรวง สาระพัด ไม่
 ชัด ช้อง สาระถิ ขั้ ม้า พา ชะนอง
 พิไชย ราช รด ทอง ก็ ถึง พลัน แล้ว เลื่อน
 โกอฏ ลง ใต้ กระโต นาก กว้าง ก็ ลาก
 ถอย เลิศ ดู เจ็ด ฉับ มนุษย์ แต่ง แปลง เพศ
 เปน เทวัน ประคอง โกอฏ ขึ้น คั่น กระ
 โต ทอง สถิตย์ เหนือ เบญจา มุขดา มาศ
 งาม สอาด เอก เอี่ยม ไม่ เทียม สอง ฝ่าย
 สาว สรรค์ ถัดมา น้ำ ตา นอง สำหรับ ร้อง
 ว่า ว่า สาระพัน ทำ เปน อ้า โอฐ ไร่ พระไพ
 แก้ว มา ถับ แล้ว ไป สู่ สถาน พิมาน

เล่ม ๑

๑ รามสิน ๖๖

๑๕

สวรรค์ ที่ หัวเราะ ก็ พลอย ร้อง ออก
ก้อง กัน สารพัด สิ่งๆ แตร แซ่ ลำเนียง
โชน ตคร มอญ รำ ระบำ เต็ม บ้าง ก็ เล่น
เรื่อง ยุชัน สนั่น เสียง หก ชะเมน เชน
กาย อยู่ ราย เรียง แซ่ ลำเนียง หนุ่ม สาว
เมื่อ คราว งาน จะ เหลียว ข้าย แด ขาว เก
ษา ขาว ที่ สาว ๆ สาว ๆ หน้า สง สार ที่
เลียนไล่น ไม่ ต้อง โทน ให้ ป่วย การ เมื่อ
มี งาน แสน สุข สนุกนี้ คັນ ดาว พะมา
มอญ ยวน ขวน กัน เทียว นักเลง เลี้ยว กิน
เล่า มา ถัดนี้ ใคร จะ เต็ม เล่น พ่อ เอา
แม่ มัน บ้าง ที่ วัน จับ ได้ เอา ไล่ คา พวก
เจ้า ชู้ กรัง กรัง ผู้หญิง ติด ทอด สนิท
ตาม เล่ห์ เสนหา บ้าง นัต เนะ แผละ โถม
โถม สุตา เอนดู น้อย เกิด คอย ถ้า ที่ โรง
บน ปาง พระ จอม บั๊ตะพิน ปืน ประเทศ

ครั้น สุริเยศ เคลื่อน คัล้อย พระ เวหน เข้า
 ห้อย ทรง ทรง รศ สุกนธ์ ปน ทรง เครื่อง ต้น
 เสรีจ สัพ ประดับ งาม พร้อม ทำหรรจ ตรว
 เจริญ กระบวน เสรีจ นำ เสด็จ ออก พลับ
 พลา นำ สนาม สะพรั่ง พร้อม เสนา
 อาษา งาม ออก เคลื่อน ตาม เสด็จ มา พลับ
 พลา ทอง พระที่นั่ง ยั้ง ประทับ กับ เกย
 แก้ว อัน เพรต แพรว พราย ศรี ไม่ มี สอง
 พระ เสด็จ เสรีจ ขึ้น พลับพลา ทอง อัน เรือง
 รong ผูก ม่าน เพดาน ดี สถิตย ขึ้น บัด
 ถึงก็ อะลงกฎ ดู งาม งต พลับ พลา หลัง
 คา ศรี ฝ่าย พวก เล่น เต้นโหด เปน โกลี
 ต่าง ๆ มี นำ พลับ พลา สาระพน ถีบ
 ชิงช้า ฝรั่ง ทั้ง จัก หนู เปน คู่ คู่ มงครุฑ ดู
 ขบขัน เหล่า พวก เล่น เทพ ทอง ร้อง ต่ำ กัน
 ควาย ไม่ ท้น กลับ ตัว กระต๊ว แทะ เจ้า

เล่ม ๑ ๑ รามสิน ขะ ๑๗

พวก ถอด บ่วง ไฟ ใจ ชี ขลาด หก ล้ม
พลาต คน ฮา จน เลี้ยง แห้ง พวก พระโบ
ไผ่เต็น เต็น กลาง แผลง รำ ทวน แหง เลีย
ท่า ถลา ไป คู่ กระบอง จ้อง จด ไม่ ถด-
ตี กัน ตะ แหก บัน ไม่ ทน ได้ กระ บอง
หัก ตัก ปาก ตะบัน ไป ทน ไม่ ได้ กลัว
ตาย ถวาย บังคม คู่ กระบี่ ต่อ กระบี่ ตี
กัน พลาต สอก พิฆาฏ ร้อง เอะ เตะ ประ
ถม เลี้ยง ตัง อัก พะงัก หงาย ระบาย ถม
ก็ เช ล้ม คว่ำ เข้า เม่า ด้วย เข้า ลา เจ้า คู่
มวย คุม ไว้ ไม่ เติบ เลื่อ หลอก ให้ เกอ
แล้ว บัด ชัก หมัด หน้า ชก ถดำ ช้ำ ดวย
สอก ช้าง นอก ฮา ถูก เข้า หน้า ออก ย่น
ลง เขยียด ยาว พวก แห่ กรวด อวด เตน เต็น
แพนอ้อ เม่า ออก จ้อ เลี้ยง แจ้ว ร้อง แอ่ว

สาร ว่า เปน เพลง ชม โฉม ประ โถม ลาว
 ออก เกียวว กราว น้า พลัปปลา เมื่อ สายัณห์
 พระ สุริยง ลง ลับ คีรี ศรี บ้าง ก็ จุต อัก
 คี ชมิ ชมน ใน เมรุ จุต ระบาย แก้ว อัน แพรว
 พรัน ดู สว่าง ตั้ง สวรรค์ ขึ้น วิมาน น้า พลัปป
 ลา จุต ใต้ อยู่ ราช รอบ ชุนนาง หมอบ น้า
 ที่นั่ง คอย พัง สาร เจ้า พวก หนึ่ง ตั้ง จอ น้า
 พระ ตาน คอย องการ โอกาส อยู่ พร้อม กัน

๑ ปาง พระองค์ ทรง ฎพ จบ จังหวัด ตำรัส
 ตรัส กับ ชุนนาง หนึ่ง อยู่ นั้น ให้ ไป เรัง พวก
 หนึ่ง โหม โรง พลัน แล้ว ให้ มัน เล่น เหล่า
 เสา ธงกา ฝ่าย พวก ชุน นาง ตำรวจ หลัง
 ได้รับ สิ่ง บังคม กัม เกษา ก็ คลาน ออกไป
 บอก พวก เจรจา ตาม กระแส ลัง มา ทุก สิ่ง
 ไป เจ้า พวก หนึ่ง ได้รับ สิ่ง พระ ทรง ศรี
 กตอง ก็ ตี ตูม ลั่น สนั่น ไหว ทั้ง ฉาบ โกร่ง

ก้อง ลั่น สนั่น ไป จุต เทียน ไชย เบิก นำ บุษบา
 ครุ เจ้า พวก ภาว ว่า ภาว ปี่พาทย์ รับ แล้ว
 ตับ เทียนใส่ ใบ พลุ ฤ จิ้ง จุต ไฟ ใน สว่าง
 เอา หนึ่ง ชู ภาว ต่อ สู้ กัน แล้ว ก็ จับ สิ่ง
 สอง วานร ต่อ กร กัน สาม หน บัด เดียว ตด
 ทาง มัด รัต ลง กิ่ง ก็ ภา ไป หา ฤๅษี ทั้ง
 สอง ถึง ฤๅษี ไปรฆ ปล่อย ทั้ง เสี้ย บำพตัน
 อุดตลุด จุต ไฟ ดอก ไม้พุ่ม ทั้ง สาว หนุ่ม
 นวน สม คุ คมสัน ไม้กระถาง วาง เรียง ไว้
 เคียง กัน พันธะวัน วัง ไชว ดอก ไม้ กด ทั้ง
 แสนท่า ชาติ ดอก ไม้ ตู สัก ฐั จุต แดง ทุก
 แห่ง หน ทั้ง ช้าง ร้อง ปอ้ง ปีบ นก บิน บน
 ม้า ดอก ไม้ ได้ คน เสี่ยง เฮ ฮา กรวด เขา
 จุต ผุด ขึ้น บน เวหาศ พระเนียง สาดพ่น ใส่ ไฟ
 ติด ฉ่ำ ดอก ไม้ พอมั เปิด แฉง แกว่ง ไป มา
 มี เต่า ปลา สาระพัน คุ ชัน จริง ทั้ง มังกร

ชื่อนี้ ชู วิเชียร ชาติ ออก เกลื่อน กตาท โคม
 ญวน ลวน กัน วัง ถึงโต ถัด พัด แก้ว พิกต
 จริ่ง พริ้ม ทก ถึง น้า พลัปปลา น้า ลำราญ
 ๑๑ บ้าง พระ จอม ชานิน ขึ้น กระษัตริ โสม
 นั้ค ปรี เปรม เกษม สันต์ ครั้น เวลา ประ
 นิม ยาม การ พระ ภูบาล เสร็จ จาก พลัปป
 พลา ไชย พวก ตำรวจ จด ใต้ ร่าย ถนน
 ออก สับสน หน้า หลัง สว่าง ไสว ส่ง เสด็จ
 เสร็จ กลับ เข้า วัง ใน ถึง พิไชย ปราง
 มาศ ปราสาท พัดนั้น เสน สุนทรี ศกโช ระ
 โหทาน พวก ตู งาน ปรี เปรม เกษม สันต์
 ทั้ง หม่อมสาว ชาว เขตร นิคม คันธี ทก คื่นวัน
 มิ ได้ เว้น สัก เวลา ถึง ครึ่ง เดือน มี งาน ประ
 มาณนั้บ ถวาย พระเพลิง เสร็จ สัพ ด้วยห็นษา
 เอาโกฏ ทอง รอง พระธาตุ สอาดตา ไว้ มหา
 ปราง รัตน์ ชัยวาลย์

๐ ปาง พระจอม จักรพงษ์ ทรง สวัสดิ์ ผ่าน
 สมบัติ ชาติทุก สถาน เปน ปีน บัก
 หลัก หล้า ปรีชา ชาญ กำหนด นาน เน้น
 มา ใน ธานี จึ่ง รับ ตั้ง ตั้ง งาน การ ภิเศก
 เอา เปน เอก อัครเศ มะเหสี กับ ไฉนยง
 องค์ อรุณวดี ผู้ เปน พี่ สไฟ แต่ ก่อน มา ครั้น
 สำเร็จ เสร็จ งาน การ สวัสดิ์ จอม กระษัตริ
 สุต แสน เสนหา ได้ หลาย เดือน หลาย วัน
 นิรัน มา จน ลูกยา ที่ อยู่ ใน อุทร ถ้วน กำ
 หนด ทศมาส ฤมาว นอัย จะ เคลื่อน คต้อย
 จาก ครัว ทวง สมร ให้ วันจวน ป่วน ปวด
 พระอุทร ทรม สมร คดอด บุตร บุรุษ ชาย
 ทรยศ บุญ ของ หน่อ นาวล อาสน์ เทเวศ ทำว
 ตรีเนตร จอม เทพ ทั้ง หลาย ที่ นัง แก้ว โกลี
 ราชิ คาย อะ ตี ร้าย เหตุ นี้ คง มี มา วิพเนตร
 แจ้ง เหตุ ก็ สงสาร จาก วิมาน เมือง ดาว

ดึงขา บันดาล ดับ อับ แสง พระ สุริยา ลง
 ปราง ปรา ทิพมาศ ปราสาท พลัน ร่าย พระ
 เวช บัง เนตร สนม นาฏ แล้ว นิมิตร พรหมมาศ
 พระแสง ขรรค์ ให้ เด็ก ๆ สม เต็ก คดอด
 จาก ครัว จอม เทวน์ วาง ไว้ แล้วให้ พร
 มนุษ ใน ไต้ พืน ถ้ำ ขึ้น ฤทธิ ให้ ม้วย
 มิต ดว้ย แร่ พระแสง ศร เจ้า ยืน ไหญ
 ไป หน้า จง ถาวร พระแสง ศร โต กับ
 สำหรับ กาย ครั้น เสรีจ สัพ กตบ หลัง ยัง
 สถาน สู่ วิมาน เมือง พ้า เวหา หาย ฝ่าย
 ฝูง สาว สรรค์ ท่าน ขรวิ ยาย ก็ วุ่น วาย ปราง
 ทอง กอ้ง สำเนียง ตก ทะลิ่ง ชึ่ง ตา ประ
 หม่า นิ่ง บ้าง ก็ วิ่ง ตัก น้ำ แล้ว พร่ำ ถียง
 บ้าง คว่า มิต บ้าง คว่า ไม่ ยืน รวย เรียง แซ่
 สำเนียง สาว สรรค์ จำนั้นจา ทาง อะนงค์ ลง
 จาก ปราง ปราสาท ขึ้น ทูล ไทย ธิราช ขึ้น

เกษา • ขอ พระองค์ จงได้ กรุณา อัน ชีว
 อยู่ ใต้ บทมมาถ บัด นี้ จอม นารี ศรี สวัสดิ์
 นาง กระษัตริย์ คดอด บุตร สุด สงสาร เปน ชาย
 เฉิด เกล็ด โฉม ประโลม ถาน แต่ ญาณ
 บ้าง ก่อน ไม่ เคย มี ทรง อาวุธ สัตรา ออก
 มา ครบ พระทรง ภาพ ได้ โปรด ซึ่ง เกษี
 บ้าง นรินทร์ ปิ่น นระ จอม ธานี พัง คดีดี
 หนาท ทวาด ตั้ง อุ หม่ ๆ อ้าย ลูก ทร
 ลักษณะ มี ศรี ศักดิ์ ตั้ง นเรนทร์ อัน ทรง สังข์
 ไม่ เคย เหน เช่น ชาติ อุบาทว์ ตรีศ แล้ว
 จาก บัดถึงกั อัน รุจิ เสด็จ ลง ปราง ปรา มหา
 ประสาท มณเฑียร ทอง ทิพมาศ มณี ศรี ตำ
 เนียร นาค ยাত্র เขื่อง จระลี ประทับ ที่ ท้อง
 พระโรง อลังการ สะพรั่ง พร้อม เสนา พฤษมา
 มาตย์ บังคม บาท คัง คับ สดับ สดอน ทั้ง
 ขอ เฝ้า ชาว ที่ ชูติกร นเรนทร ธิราช อัน

ทรง ไชย จักระพงษ์ ทรง พระ ถิ่นนาท
 กระต๊อบ บาท บน ที่นั่ง สนั่น ไหว พิโรธ
 เรียก ไทมา มา ท้น ไต เหวย ๆ อ้าย มะหา
 พลุผา พรหมณ์ มิ่ง ว่า ผู้มีบุญมา ลง มาเกิด
 อัน ถ้า เลิศ เลื่อน คึก จะ นึก ชาม ที่ นี้ สม
 คำ ข้อ มิ่ง ทูล ความ นาง ไฉน งาม คดอด
 บุตร นั้น สุด ดี ทั้ง สอง กร กุมศร พระแสง
 ขรรค์ สาระพัน จะ ประเลิฐ ทุก สิ่ง ศรี มิ่ง
 หมอ ดู วิชา ร้าย ฤา ดี กู เกิด มาไม่ มี
 เหมือน เช่น มัน ถ้า แม่น ผิด ถ้อย คำ จะ ทำ
 ไทษ ลั่น ทั้ง ไศตร มิ่ง จะ ภา กัน อาสัณห์ แม่น
 ว่า ถูกกู จะได้ ให้ ราชวัน ไทรา ลั่น สุด
 คร้าม ตวย ความ กลัว ฌวย สำหรับ จับ กระ
 ตาน คตาน ขยด ประจง จด ชิด หาง วาง
 เปน หัว หน้า ออก ชิด ชิด เล้น ไม่ เปน ตัว แต่
 ไตย กลัว ทูล ทิม ว่า อาธรรม พระจอม ภา

จักรพรรดิ ชัยยศ สะดับ เหตุไฉน ทูล กระหม่อม
 สันต์ ไม่ ทรง ยศ ทศมิต จิตร ธรรม ถ้า
 เลี้ยง มัน ไหว้ มา เบื้อง หน้า ไป มัน จะ
 กัดอะไร ภู ผู้พ่อเลี้ยง ถ้า แม้น เพี้ยง แล้ว
 ชีพ คง ตักไชย มันชาติ หอก ข้าง แคร่ ฝอย
 แห่ไฟ ถ้า เลี้ยง ไว้ คง ร้าย มาก กว่า ดี สิ่ง
 ไห ต่อ แพน้อย เอา ถอยได้ อย่า เอา ไว้ ให้
 เปน เลียน บุรี ศรี รับสั่ง เสร็จ พระเสด็จ
 จรติ ขึ้น จาก ที่ แท่น ทิพ โรง ทอง ตำนี
 นาด ขึ้น ปราสาท มรกต อัน สุก สด ถ้วน มะ
 ณี ไม่ มี สอง พร้อม สนม กรม นาง บน ปราง
 ทอง บำเรอ ร้อง ชับ ขาน ประสพ ตั้ง ฝ่าย
 เสนา ชำ หนอง ถอง บาท ก็ เคลื่อน ควาด
 ผูก แพน้อย พร้อม พริ้ง แล้ว เคลื่อน ถอย ถอย มา
 ข้าง หน้าวัง ประทับ ยั้ง หยุด ภัย ท่าหน้า แพน
 ๐ บ้าง พระยอด นารี ศรี สวัสดิ์ นาง กระ

ษัทร กอด ถูก ไม่ ห่าง แห ครั้น เขา เอา ลูก
 น้อย ไป ลอย แพ ก็ เชน แซ่ ไศก ศักดิ์ สนัน
 ปราง กิ่ง ตาม พระ ถูก ยา น้ำ ทา ทด สอง กร
 ค่อย ออก เข้า ผาง ๆ เจ้า กิ่ง เกด ออก เลือก ตัว
 ไป ตาม ทาง พระนุช นาง นิ่ง ขบ สลบ ไป
 น้ำ กุตาบ อาบ โถม โถม สวัสดิ์ นาง กระษัทร
 ค่อย ทั้ง สติ ได้ แล้ว เชิญ ชวน นวด นาง
 ขึ้น ปราง ไชย บ้าง เลย ไป ส่ง พระยอด ชั้
 ยา ออก แซ่ เลียง สาว สรรค์ กำเนิด นาง ตาม
 ส่ง ราช กุมาร มา ถึง ท่า สงสาร หน่อ ขิ
 ดิน ปั้น ประชา เปน เวรา กุมาร น้อย ดั่ง
 ลอยชล สุด จะ มา ตร หวาด วุ่น ตวี่ บัญ ฤทธิ
 เทพ สถิตย์ รุกขา โกลาหล พะยุ พะยับ อับ แสง
 พระสุริยน ตวี่ เตชะ หน่อ ภูวดล จึง บัน
 ดาล เขา เลือก ไส ไหล เลื่อน ตาม กระแส
 เลียง แอ ๆ ใ้ ว่า น้า สงสาร ที่ ใจ น้อย

พลอย คิต จิตร รำคาญ พระกุมาร ลอย มา
ใน สาคร เทวา ใน มหา ทะเล หลวง ต่าง
ดี ทรวง ทุกข์ โทม สะท้อน ถอน ทั้ง ผุ่ง เทพ
เจ้า ช่วย อำนวย พร อย่า ให้ มร มรณา กุลลับ
มา วัง แจ้ว ๆ แว่ว เลียง กุมาร น้อย ใน
แพ ลอย กลาง มหา คงคา ช้าง เตชะ บุญ ไม่
เคย ตาย วาย ชีววัง เทพ ทั้ง รักษา ใน ท่า ชาร

๐ จะ กล่าว ถึง พราหมณ์ พฤติ พรหมเมศ
รู้ ไตร เกท วิททยา มหาสาร ได้ ศึกษา ปา
โมกข อาจารย์ อยู่ เขต บ้าน ประจันต คีรี
สัน แว่น แคว้น แตน เมือง กระบิลพัต ริม ไพร
ชัมมนา แฉว แฉว วิถี เปน สุข แสน อยู่ ใน
แดน พะนาดี รู้ คำภีร์ ไสย เกท วิเสศ ครัน
แก มี บุตร สุต แสน เสน่หา ตา บิดา รัก ร่วม
ภิรมย์ ขวัญ ชื้อ มา โดย สงคราม ตู งาม ครัน
แต่ แม่ นั้น มรณา มา ช้า นาน จน พราหมณ

น้อย มาโดย ได้ เจ็ด ขวบ เพราะห้ ประจวบ
 จะ จาก ที่ ถิ่น ถาน ยัน บิดา ก็ ชะรา มา ชำ
 นาน แก่ พิกาท ถึง กรรม จะ มรณา จึง ร้อง
 เรี่ยทุกุยกยา เข้า มา ไกล แล้ว ร่ำ ไร สิ่ง
 สอน โอวธา พ่อ พ่อ พวง ดวง จิตร ของ
 บิดา พ่อ ขอ ลา เจ้า ตาย วาย ชีวี เมื่อ วาน
 วัน อัจฉริยะ แผ่น ดิน ไหว พญ ใหญ่ บัง
 แสง พระสุริ ศรี เขา เอา หน่อ บุตร เจ้า ธานี
 ผู้ บุญ มี ลอย มา ใน สาคกร เธอ ไม่ ตาย
 วาย ชีวิตร ด้วย บุญ ฤทธิ์ เทพ เจ้า เขา สิง
 ขร บำรุง เลี้ยง รักษา ไม่ อารณ อยู่ ช้าง
 ทิศ อุดร ลั่น เขตร คั่น พ่อ ตาย แล้ว แก้ว
 ทา อุดาห์ แสง จะ ได้ แผลง พึ่ง ภาทิ เปน
 มัค ผล ค่อย อยู่ เกิด ขวัญ อ่อน อย่า ร้อน
 รน ลั่น เลี้ยง ลั่น ชนม บัด โดย ถาน จะ
 เปรียบ ใจ เปรียบ ไฟ ใน อัจฉลภ เหมือน

คน ตับ ลีน แสง นำ สงสาร ออก แะ เลียง
 บ่าว ไพร ที่ ใช้ การ เลียง ประสาร ไสกา
 ปฤกษา กัน แล่น สงสาร พราหมณ์ น้อย
 กอดย สวาสดี ใจ จะ ขาด ด้วย บิดา ที่ ขา
 ลัญย สะอื่น ว่า พร้า ว่า สารพวรรณ เจ้า กอด
 ศก พ่อ นั้น ไม่ วาง มือ เจ้า ประคุณ ทูล
 เกลา ของ ลูก แก้ว จะ ทั้ง ลูก เสีย แล้ว
 จริง ๆ ฤา เจ้า ก่อน ออก ขก ทรวง ทั้งสอง
 มือ โอ้ แต่ นี้ นับ จะ รือ ระทม ทะวี อนันดา
 แม่ ตาย ไม่ วาย ถวิล พ่อ มา ลีน ซีพ ม้วย
 ไป เปน ผี จะ อยู่ ไย ให้ ยาก ลำบาก มี
 เจ้า กอด ศก ไสกั น้ำ ตา นอง โอ้ นับ วัน
 นับ เว้น ไม่ เหน แล้ว กับ พระ ทูล กระหม่อม
 แก้ว ไป ทั้งสอง หัว ออก ลูก อยู่ หลัง จะ
 พัง พอง นับ จะ นอง น้ำ ตา ไสกา โดย
 พระคุณ เอ้ย เคย เหน ทุก เย็น เจ้า จะ เปลี่ยว

เปล้า เอกา ที่ อาไศรย แม่ ก็ สูญ บุญ พ่อ
ก็ ลั่น ไป โอ้ แต่ นี้ นั้ จะ โทษ พระ บิดา
ครั้น ลั่น โศก ส่าง เศร้า บันเทา หาย คำ หึง
ชาย-พร้อม พรัง ทั้ง ช้าย ขวา บ้าง ตัด ถ่อ
ต่อโอง เป็น โทธา ตาม ประสา พวก พราหมณ
พรหม จรรย์ แล้ว สำเร็จ เสร็จ ไล่ เอา ไว้ ศก
ถ้วน คำรพย สาม เดือน ยัง โศก ศัลย จึง เสา
จี ผี พระ บิดา พถัน แล้ว คำ ไทย ทั้ง นั้น
ก็ กลับ มา ๖๕

๐ ฝ่าย มาไทย สงคราม เจ้า พราหมณ์ น้อย
แสน ละห้อยโหย ให้ ใน เคหา คิด ถึง ความ
พ่อ สั่ง หลั่ง น้ำ ตา โอ้ โอ้ ออก อาตมา นี้
มี กรรม จะ ไป เทียว สันจร ชอก ชอน หา
ใน เวณ วง หิมวา ศรี ศรี เหมือน พ่อ สอน
จร ไป คง ได้ ดี คิด แล้ว หยิบ คำกริ์ สั่ง
บ่าว พถัน ค่อย อยู่ เกิด สุ เจ้า เจ้า เคหา

เล่ม ๑

๐ รามณิ ะ

๓๑

เรา จะ ถ้า ก่อน แล้ว อย่า ไศก ศัลย แม้น
มิ ตาย วาย ชีพ ชีวัน คง จะ คืบ ยั ประ
จันทศิริ ะ

๐ ฝ่าย แก่ สาว บ่าว ไพร่ ที่ ใช้ สอย แหะ
พราหมณ น้อย ร่ำ สิ่ง ยิ่ง หมอง ศรี ต่าง
วิตก ออก ตรม ไม่ สม ประติ เปน จน ใจ ไม่
รู้ ที่ จะ ห้าม ปราบ แส่น สงสาร พราหมณ
น้อย กลอย สวัสดิ์ ค่อย ถิลาศ เลียบ บ่า พนา
หนาม ถึงขร เขิน เนิน ผา ถิลา ตาม ค่อย
ไต่ ตาม มรคา พะนา โดย ตั้ง ภักตร สู่ ทิศา
ยิตา สอน มุ่ง อุดร หมาย เดิร เนิน ไสธ
ระวัน กถิน บุษผา สุมาไธ ที่ กลาง ไพร หอม
หวด รำควน ดง จำปา ขาว สาวหยุด พุดลา
แย้ม อังกาบ แกม มนทา กับ กาหลง ที่ ไม่
ตอก ๆ ตก ออก ตาษ ดง ที่มี ผล หล่น
ลง สุขาธาร เจ้า พราหมณ น้อย เก็บ ผล ที่

หล่น ร่วง ตะมุด ม่วง บริโภค เป็น อาหาร
 ค่อย ผาสุก บุค น้ำ ทรมาร ทาง กัณธาร เอกา
 อสาคี ไป เข้า เลี้ยว ถัด ตัด ช้าม ถึงขรโฆต
 • ถ้วน เกษ โกฎ กอก กัม พ่ม ไสว ทั้ง ยง
 • ยอ ผื่อ แพบ มะเพื่อง ไฟ มะสัง ไทร โสภ
 สัก ตีเลียด แหม นก ดอกบัว มัว เตียว เมิน
 ณะมัยย กะตั่ว เต็น ตาม กะต้อย เข้า ภา้อ
 แหม นก แก้ว จับ กับ กิ่ง พิกน แคม นาง
 แยม แยม เหมื่อน เหมื่อน จะ แยม เมื่อ ยาม เย็น นก
 ตะขบ คาบ ตะขบ ขึ้น คบ ช่อย นก เขา คอย
 เกล้า คู่ หมู่ กังเขน นก กระจาบ คาบ กระจ
 จับ ขึ้น จาก เสน เพื่อย ระเนน แด ถัว หิว ๆ
 ใจ ใน ตำธาร ถาน แด กระแส สะอาด ประ
 หุม ขาคี สักบุศ ผุด ไสว จอก สาท่วย สาย
 บัว มี ทัว ไป คงคา ไส มัจฉา เที้ยว หา กิน
 ผุง กระไห โดมา ปลา สวาย เที้ยว ผุด ว่าย

ทา ตก ใ้อ์ ใ้อ์ ออก เรา เหน ไม่ เปน ผล ได้
 เจ็ด วัน ตน เติร ผู้เดียว ตล ถึง ผั่ง ชด ล้น
 เขตร มรคา ไฉน หนอ บิตร เรา สอน ตั้ง
 จม ถึง ผั่ง แล้วไม่ เหน เหมือน เช่น ว่า ก็ สุก
 จิตร ที่ จะ จร อ่อน ระอา แม่ น้ำ กว้าง ขวาง
 หน้า เปน จน ใจ เจ้า หน้อย อ่อน ผ่อน รัก
 ที่ เจื่อม ผา ริม ชะลา แสน รุก ที่ น้ำ ไหล ภู
 แพ หน้อย ที่ เขา ลอย กุมาร ไป เลียง ร้อง
 ให้ แอ ๆ ใน แพ มา เจ้า พราหมณ์
 หน้อย ยินดี เปน ที่ สุด เหน แพ ลอย กลาง
 สมุท ก็ หรรษา ไม่ คิด ตัว กลัว ตาย วาย
 ชีวา โดด คงคา วาย ช้าม ไป ตาม แพ เจ้า
 เลือก วาย มา ใน สาคเรศ นำ สมภพ
 พราหมณ หน้อย ลอย กระแส กระดิก กระเดือก
 เลือก ตะบึง จน ถึง แพ เจ้า พราหมณ แด
 เหน กุมาร ลาน ตา งาม วิไล ใน โลกย ไม่

มี สู้ แล้ว พลิก ดู ลวดลาย ใน หัตถา ลำ
 อยาง นวต ล้วน เลิศ วิไล ตา ได้ บัญจะ
 ถักขณา ทุก สิ่ง อัน แล้ว เหน ธร กับ พระ
 แสง ยิ่ง แคลง นก ดู เด็ก ๆ น้า รัก ทุก
 สิ่ง สรรพ์ ๆ เทวามา ให้ ไร่ บ้อง กัน
 เหน จะ มี บุญ ครัน พระ กุมาร ถวาย บังคม
 สม คิต แล้ว อัม ขึ้น ไล่ ตัก ขึ้น เขย เกษม
 สานต์ เอา ไม้ หัก ควัก ค่อย ขดธาร จะ ภาย
 แพ กุมาร ขึ้น ผั่ง ชด แต่ วัง คัด วัง วาด
 ไม่ หวาด ไหว น้ำ ก็ ไหล เหย ลอย ระเห
 ระหน ภาย ไม่ ไหว ไหล ขวาง มา กลาง ชด
 ประจวบ จน ถึง ชื่อ สะดือ ทะเล ๖๖

๐ ฝ่าย ผู้เฒ่า ที่ รักษา คงคา เขียว ขำเดื่อง
 เหลียว เหน แพ น้อย ลอย หัน เหน มัน ยิ้ม
 พลงทาง นึก สมคะเน ดู เหม่ ๆ เด็ก น้อย
 น้า กิน ครัน โดด ทะลิ่ง ผั่ง ผาง มา กลาง

สมุท กระโจน นุด นวย แพ กระชาก หัน
 ไถ่ จับ วุ่น ผลุน วิ่ง พันฉนวน สงสาร สอง
 ตัว ลั่น ด้วย กั้ว ไภย ข้าง มือ ขวา คว่ำ
 ศร พระแสง ชัก มือ ซ้าย อัง น่อง รัก พลาย
 ร้อง ให้ อี ฝู ลือ เหลือ หยาก วิ่ง เข้า ไป
 เจ้า ฟาด ด้วย ศร ไชย อันศักดิ์ดา ถูก ยักษ
 ร้าย กาย พับ ลง กับ ที่ ยักขินี เพียง ชีพ จะ
 สังฆา ด้วย ฤทธิรอน ศร ศรี อัน ศักดิ์ดา เกิด
 สำหรับ กุมาร อัน เรื่อง ไชย เจ้า พรหมณ
 เหน ยักษ ชบ สลบ นิ่ง เอะ ตาย จริง ฤ
 ล้ม ลง ไภย ให้ เจ้า ยืน คิด พรัน จิตร ไม่
 วาง ใจ วิ่ง เข้า ไป หมาย จะ ชำ อะลุรี อี
 ยักษ ยก มือ ไหว้ พ่อ ได้ ไปรด ประทาน
 ไทษ เกิด อย่า เพ้อ ให้ เปน ฝู จะ ขอ รong
 บาบา ฝ่า ทูลี่ จน ชีวี่ มอด ม้วย บัดโดย ถาน
 เจ้า พรหมณ พัง ยักษ ยอม น้อม ถวาย ขอ

โทษ ทั่ว กว้าง ทาย ก็ สงสาร จึง ว่า เหยย
 เข้าย มิ่ง อธิ สยามัญ อหัง การ ช่มเหลง ไม่ เกรง
 กัน กู จะ ยก โทษ ไว้ มิ ให้ ม้วย มิ่ง จง
 ช่วย ส่ง ขึ้น พนาสนันท์ อธิ ยักษ นัง น้อม
 ประนม บังคม คัด อภิวันท์ ไถ่ ถาม เนื้อ ความ
 ไป ว่า ข้า แต่ พี่ น้อง ทั้งสอง สมร นี้ จะ
 จร ไป หน ท่าบด ไหน อัน แว่น แคว้น แดน
 มนุษย์ นี้ สุก โกล ธุระ ไร ฤา จึง มา ใน
 สาชต เจ้า พราหมณ พัง คะตี ยักษี ถาม
 จึง ยก ความ มา แสดง แจ้ง เหตุ ผล เหมือน
 ริ เริ่ม เติม ต่อ ข้อ ขุบถ ตั้ง แต่ ต้น เรื่อง
 ราว ตั้ง กล่าว มา อสุริน ยิน ความ เจ้า
 พราหมณ เถ่า ให้ ไศก เสรี ด้วย แสน เสน่หา
 จึง โทม เถ่า เอา ใจ กุมาร อยู่ ด้วย กัน
 เกิด ข้า ๆ จึง ค่อย ไป อัน คุณา สาคร นี้
 แสน สนุกนี้ เกษม สุข ปรีดา จะ หา ไหน

ทั้ง แว่น แคว้น แดน เขตฯ คงคา ไถ ไม่ มี
 ไภย แฉ่ว พาด ลำธารฯ ครัน เรา ชอบ คุณ ที่
 ท่าน ชวน เรา อยู่ ด้วย แม่น มิ ม้วย สิ้น
 ชีพ อาลัย ไป เบื้อง น้า คง จะ มา ให้ ภ
 กัน อย่า ขำ เถย สุริยัน จะ เย็น ลง ๖๖

๐ นาง ฝืนใจ เหลือ ห้าม เจ้า พรหมณ์ น้อย
 แสน ละห้อย ด้วย จิตร พิศวง จึง ลำแตง
 แผลง อิทธี ฤทธิง เข้า มา ส่ง กุมารฯ ถึง
 บ้า แตน พระ ทะเล เจ้า เอ๋ย สุต ฤก ลุม
 เพียง ตา ต้ม ยักษา น้า กั้ว แสน ครัน ถึง
 ฝั่ง ยัง ฟาก พนา แตน ให้ สุต แสน รัก สอ้ง
 กุมารฯ เจ้า พรหมณ์ ส่ง อสุรี อย่า มี ทุกข์
 จำเวญฯ ศุข ตาม ศักดิ์ ของ ยักษา ควย เข
 เถิด นะ เจ้า เรา จะ ลา แล้ว บ่าย ภัทร เข้า
 บ้า พนาวัน ๖๖

๐ ฝ่าย นาง อสุรี ฝืนใจ สมุทฯ อาไภย สุต

ด้วย สอง ขึ้น ไพรสันท์ ตั้ง แด ตาม
 พรหมณ์ น้อย จรวัด จน เลี้ยว ถีบ คีร์วัน
 พนาวา นาง ยักษ เปด็ยว เลี้ยว ถีบ ทั้งสอง
 ศรี อสุรี กลับ หลัง จาก ผั่ง ผา สำแดง
 ตน มา ใน ชล ธารา ถึง ห้อง แก้ว คุหา
 ลำราญ ครัน แสน สงสาร พระ กุมาร กับ
 พรหมณ์ น้อย สุต ตะห้อย มา ใน บ่า พนา
 สันท์ แล้ว ชี ให้น้อง ชม พนม วัน สาระ
 พวรรณ เนื้อ นก วิหค บิน ไน่น นก แก้ว กับ
 กาลิง บน กิ่ง เกษ ทับทิม เทษ ร่วง หล่น ปน
 ะณิน ทั้ง คัดเค้า เสาวรส ระคน คิน จำปา
 อ่อน ช่อน กลิ่น โยทกา มะติ รัก หัก หล่น
 ต้น คำ ฝอย เจ้า พรหมณ์ น้อย เก็บ พุท รัก
 ษา เอา ทัด หู ชู เชย กุมารา ชี น้อง ช้า
 งาม ขึ้น กว่า ทุก วัน ดู กระสา จับ สุน บน
 กิ่ง สูง ต้น พยอม นก ยุง ขึ้น รำ หัน นก

กระทา จับ ชัม พุ่ม อังชัน นก เขา ชัน จับ
 คู้ ชัน บน คบ แค เหน ไก่ เดือน อัม เชื้อน
 ไป ชม เล่น นั้น พ่อ เหน ฤา ไม่ พ่อ ไก่
 แจ้ , กุมารว อำ มือ ทำ อือ แอ แล้ว อัม แห
 เติร์ มา ใน บ้า ตง เหน มรุม พุ่ม เรียง เปน
 รัง รก ผุง วิหก บิน ไชว ใน ไพร ระหง
 เลียง ปีก ปรีบ ผับ ผับ ใน พุ่ม พง ตาง เหล่า
 ตง เลียบ เล่น ถลึง ตาน ถึง เขา ไหญ่ ไทร
 ย้อย ระยะ ยืน ลำราญ รื่น ร่ม รุกข์ เกษม สำนต์
 กระจับ จอก ทัว ใน ลำธาร พระ กุมาร หยาก
 นม ก็ โสภี เจ้า พรหมณ์ เกบ กระจับ สด
 มา บด บ้อน ค่อย หาย อ้อน ปรีเปรม กระเชม
 ศรี แล้ว ชวน ชม มัจฉา ใน จารี โนน แน่
 นื่อง กระตี ขึ้น โตด ลอย ตะเพียนทอง ถ้อง
 น้ำ เทียว ตำ แฝง นั้น สวาย หาง แดง กับ ปลา
 สร้อย ตุก ชโต ปน กระให้ กระแห ลอย นก

ยาง คอย ขวบ คาบ แล้ว ฉาบ บิน เจ้า พรหมณ์
 น้อย อ้ม น้อย เทียว มอง จับ ปลา ตะกรับ ว่าย
 วน ที่ หว่าง หิน เจ้า ขวบ ได้ ให้ เล่น ใน
 วาริน ค่อย ผาสุก อยู่ ใน สิ้น ชดชาร ๐ ฆ
 รอน ๑ อ่อน แสง พระ สุริเยศ คชเวต เริง ร้อง
 ก้อง ไพร ฐานต์ แสน สมภพ พัน้อง สอง กุ
 มาร ขึ้น จาก ธาร เทียว มาใน บ่า ตอน เหน
 เลือ สี่ แวด ช้าง ที่ กลาง ช้าง ก็ หลีก ลัด เตียบ
 เติร เนิน สิงขร ทั้ง พัน้อง สอง ภา ภา กัน
 จร ให้ อารวณ อ่าง ว้าง มา กลาง พง วิเวก
 หนาว สะกุนา บักรา แท้ ออก จอ แจ จับ ไม้
 ไพร ระหง มฤคา กาดอน วานร ตง ชะนี
 ส่ง เลียง แท้ เมื่อ สายัณห์ แสน สงสาร พระ
 กุมาร กับ พรหมณ์ น้อย เมื่อ คำ คด้อย มีต
 บ่า พะนาสัณท์ เจ้า แด เหลียว เปติยวใจใน
 ไพร วัน ถึง เขตร คั่น เขาใหญ่ ก็ หยุต นอน

ทั้งนี้ โป่ง บู่ เจ้า ลำเนา ถ้ำ ก็ พิมพ์ พำ ภา
 พวก ออก หลอก หลอน สาระพัด สักว บำ พนา
 ตอน เจ้า พรหมณ์ นอน กอด น้อย ประคอง
 กัน . กุมาร น้อย ร่ำไห้ มิ ไถ่ นิ่ง เจ้าพรหมณ์
 วิงวอน ปลอบ แล้ว รับ ขวัญ นิ่ง เกิด พ่อ
 อย่า ร้อง ให้ ใน ไพร วัน พวก แมว มัน จะ
 ภา กัน มา เลีย ยัง ไม่ นิ่ง ฤ หนา เจ้า ขำ
 เขย ตุ๊กแก เหวย คน ไม่ หลับ กิน ตับ เลีย
 น้อย ก็ ไม่ ไถ่ บวช ขวต มี เมีย นิ่ง เลีย เกิด
 พ่อ อย่า ร้อง ไป โอ้ สงสาร พระ กุมาร สอง
 ทารก น้ำ ค้าง ตก เย็น หย้า พฤษภา ไสว
 ดึก สงัด สักว เจียบ ใน ราว ไพร เจ้า มาโดย
 กอด น้อย ประคอง นอน จน แสง ทอง รวง
 เรือง ประเทือง ศรี บัดไฟ ผ่องแผ้ว แฉว ถึงขร
 สว่าง วร หิมวา พนาตร นพภาง ผ่อน
 แจ่ม แจ้ง ด้วย แสง จันทร แจ้ว ๆ แฉว เลียง

กระเหว หวาน แซ่ ประสาร เลียง สะกุนา
 ไก่ ชัน เลียงหรีง ๆ เรวไร ใน ไพร วัน จัก
 กระจัน แจ้ว ร้อง ออก ก้อง ตร พระ พิรุณ
 ไพรย ปราย ตั้ง สาย ลิน หึ่ง ๆ ภูมริน เหา
 เกสร ดาว เตือน เลื่อน ลับขุนทร ทินกร
 แจ่ม แจ้ง กระจ่าง ตา เจ้า พรหมณ์ น้อย ค่อย
 ประคอง ปลุก น้อย แก้ว สว่าง แล้ว ดวง
 เนตร ของ เชษฐา ค่อย ยก กร ช้อน อัม กุ
 มารา ตาม ประสา ทารก นั้น รัก กัน แล้ว
 เลียบ ลัด ตัด เติร เนิน สิงขร บทจร มา ใน
 บำ พะนาสัณห์ เจ้า เติร พลาท ชม พลาท กตาง
 อวิญ เจ้า เขตร คัม อะสุรา วัชรา ดอน ๖๕

๐ งามสิน เล่ม ๒ ๖๖

๐ จะ กล่าว ถึง อะสุรา รักษา ถ้า ทุก เข้า
 ค่ำ แสน ศุข สะโมสว องค์ สยม ภูวระญาณ
 ๖ ประทาน พร ใน เขตว ตอน เปน แตน อะสุรา
 แม้น ถึง สัตว พลัด เข้า ใน แตน ยักษ มัน
 ชัก ชัก กิน เล่น เปน รักษา ครั้น เข้า เทียว
 เลี้ยว ถัด สะกิด มา ปราธนา ช้าง เลือ เปน
 เขี้ยว ตน ไม่ ปะ สัตว พลัด เข้า ใน ถิ่น ที่
 อสุรี หลาก จิตร คิด ฉงน ภอ เหน ฟั่น้อง ทั้ง
 สอง คน จรดถ ถัด แตน พะนาวา อสุรี ดี
 ใจ ต่ง ไต้ แก้ว หัวว่อ แลว อ้อม เติร ตาม
 เนิน ผา ถึง ฟั่น้อง สอง องค์ กุมารว เฮ้ย มึง
 ถัด แตน บ้า ภู ว่า ไว จน เนื้อ ถึก มฤคิ ภู
 หนี ช่อน เพราะ มึง จร มา มัน ตื่น ไม่ อยู่ ไต้
 ชีวิตร มึง จะ เปน เขี้ยว แทน เนื้อ ไพร ทั้ง

ดอกไม้ เติง เสน่ ออก เกด็อน ตอน เจ้า
 พรหมณ์ พัง ยักขา มั่น ปราไสย ให้ เตื่อต ใจ
 เจ็บจิตร ตั้ง พิศม์ ศร จึง คอบ ความ ตาม จริง
 ที่ ไต้ จร ว่า ตู กร อสุรา รักษา ไพร ท่าน
 หยาบ ข้ำ หา เหตุไฉน หัง จิตร คอย แต่ คิต
 ฆ่า เขาให้ ตก ไชย เรา เติร เปล่า มิ ไต้ เอา
 อัน ไต ไป ถึง สัตว ไพร ก็ ไม่ เหน เหมือน
 เจรจา นี้ ตัว ท่าน ฤา เปน เจ้า พนาวาส คอย
 พินาฏ กิน สัตว เปน ภาักษา ที่ หลง เติร เกิน
 แตน ของ ท่าน มา เรา สอง รา ไม่ แจ้ง จึง
 ไต้ จร อสุริน ยิน คำ ทำ พิโรธ แล้ว อ้า
 ไออฐ ยืน เยี่ยง เทียม สิงขร ทวาด ร้อง
 ก้อง บ้า พะนา ตอน ไต้ ฟาด ฟอน ฟั่น้อง
 สอง กุมาร เจ้า พรหมณ์ น้อย มาไสย มิ ไต้
 พรัน ไม่ หวาด หวัน ตั้ง ล้าง อัทธิสฐาน ขอ
 เตชะ บารมี พระ อาจารย์ ช่วย บ้อง กัน ไภย

พาด อัน ปัทมา แล้ว ยก หัตถ์ กวัด แกว่ง พระ
 แสง ศร เปน วานร กายสิทธิ์ อัน ฤทธิ์ กล้า
 ไต่ด ลำแดง แผลง เดชเดชา เข้า รบ รบ อสุรา
 ที่ ไนไพร เสียง ผึง ผาง กลาง บ่า ตั้ง พ้า
 ฟาด หิมวาท เลื่อน ลั่น สะบัด ไหว เปน บด
 บัง สุริยา นภาไธย พยุห์ ใหญ่ มืด พ้า สุธา
 ดอน ถึง กระโจมน โถม กอด กระหวัด กัด
 ยักษ มัน พัด ฟาด กลิ้ง กับ สิ่งขร ทั้ง ยุงยาง
 กลาง บ่า พนาตอน ระเนน นอน หัก วินาศ
 ออก กวาด ดง ทั้ง ผุ่ง เทพ เจ้า ทุก เขา ชุน
 รุกขมุต มิ่ง ไผ่ไพร ระหง ย้าย สถาน จาก
 ที่ วิมาน ทรง ต่าง องค์ ต่าง ถี หลีก หนี
 จร ทั้ง ถึง สัตว์ จัตุบาท ออก ตาษ ขึ้น เสียง
 ครื้น ๆ ค่าง ถึง วัง สดอน ห้วย ลहार ธาร
 กระบอกชะโลม ด้วย ฤทธิ์ รอน อสุริ
 กระบี่ ไพร อสุรา เลี้ย ทำ กระบี่ ฟาด ถู

แขน ขาต อ่า่น เวช เข้า้ ติด ใต้ อสุรี หนี ถึง
 แล้ว วิ่ง ไป ทลวง ใต้ จับ สอง กุมาร เจ้า
 พรหมณ์ น้อย กอด น้อย ประคอง ชิด กร
 แกว่ง พระ แสง สิทธิ คอย หันหา ครั้น-เหน
 ยักษ หักไหม้ใจ เข้า มา เจ้า หลับ ตา ฟาด
 ด้วย พระ ขรรค์ ไชย ถูก ยักษ ร้าย กาย ขาด
 วินาศ กัดถึง ลง เอน อิง เขา เขิน เนิน ไสย
 ตับ ชีวิตร ด้วย ฤทธิ์ พระ ขรรค์ ไชย มรณา
 อยู่ ใน พะนม วัน ๖๖

๐ ฝ่าย ถึง ร้าย กายสิทธิ ก็ สูญ หาย ราว
 ร้าย ก็ ลื่น ชีวาลัย เจ้า พรหมณ์ น้อย ขึ้น
 บาน ลำราญ ครั้น ก็ จรจรัด จาก ศพ อสุรา
 อิม น้อย น้อย ค่อย เติร ที่ ร่ม ๖๖ แล้ว ชี
 ชม พวง พรวณ บุปผา ถึง ถ้า ทอง ที่
 เจ้า ของ มรณา เจ้า พรหมณ์ น้อย จินตนา
 แต่ ใน ใจ นี้ ถ้า แกว แกว บ้า คุหา หิน

ของ อสุริน ยักษ์ ที่ ตักไชย ตำริห์ พดาง
 ทาง ภา น้อย ยา ไป ก็ เข้า ใน คูหา สถาวร
 เจ้า ชวน น้อย ชม ชื่น สุวรรณ ถ้ำ วิไลย
 ลัว แก้ว ผดุง ประพุก สร ลีลา ตาย หงาย
 จัก เปน แ่ง งอน ที่ ลาง ก้อน เหมือน หนึ่ง
 แกล้ง ไป แต่ง งาม เปน สัตว์ สิงห์ วัง ยืน
 เขย่ง ยด ช้าง พร้อม หมด รูป ลีลา ดู น้า
 ชาม มี เตียง น้อย น้า นัง ที่ ตั้ง ตาม ฝ่าย
 เจ้า พราหมณ์ เติร พิศ พิณ มา ที่ ลาง แห่ง
 เหมือน แกล้ง ไป กัน ห้อย เปน ชื่น ช้อง
 ตั้ง ฉาก กำบัง ฝา ถึง แทน แก้ว พรรณราช
 ดู พราย ตา ภา น้อย ยา ชื่น นัง บัดลังก์
 พรัน เหน ลีลา จากก เปน อักษร ชื่อ ว่า
 ถ้ำ ประทานพร ใน ไพร สันต์ เจ้า เข้า อยู่
 คูหา ใน บ้า วัน ค่อย กล่อม เกดียง เตียง
 กัน อยู่ สำราญ เวลา เข้า เข้า ไป ใน ไพร

สถนต์ • แสง ผด พฤษภา เปน อาหาร เทียว
 เสาะ หา มา ให้ พระ กุมาร แสน สำราญ
 อยู่ ใน ถ้ำ แต่ ลำพัง จน พระ หน่อ บดินทร์
 ป็น สถาน รุ่อย่าง คณาน เถ่น ไต้ ตั้ง ใจ
 หวัง เทียว ผดัก ถีลา ทาย กระจาย พัง
 มี กำลัง เจ็ด ราชสิงหราช เจ้า พราหมณ์ น้อย
 ห้วน หวาด ประหลาด จิตร เมื่อ เด็ก นิด หนึ่ง
 ชั่ง แร่ง นี หนัก หนา เหน จะ มี บุญ เลิศ กุ
 มารา จินตะนา นึก ความ ให้ นาม พถัน ชื่อ
 รามสิน สุริยวงษ ทรง สวัสดิ์ ด้วย หน่อ
 ฤๅษี มี ศร พระแสง ขรรค์ ค่อย จำเรญ
 วัฒนา ใน บ้า วัน เจ้า เลี้ยง กัน อยู่ ใน ถ้ำ
 กำหนด นาน ๖๖

๑ ขอ หยุต ยั้ง ยก อยู่ ที่ คูหา กุมาร
 กับ พราหมณ์ ใน ไพร สถนต์ จะ กล่าว

ความ ตาม อะติคณิทาน ยัง มี เมือง พระยา
 มาร มะหิมมา อัน ธานี มี นาม จง ขาม ศักดิ์
 พระยา ยักษ ปรากฏ ด้วย ยศถา ชื่อ จัตุราช
 อสุริน บิน สุรา พระ เตชา พุ่ง เพื่อง เรือง ชะ
 จาย มะเหสี ชื่อ ตรวีนนาสูร ไร่ ประยูร
 ไอรส ที่ ลีบ สาย ขาม ศักดิ์ นั้คเรศ ลำราญ
 กาย ทั้ง หญิง ชาย ราชฏร ไม่ ร้น รน
 จอม พิกพ อสุริน บิน ยักษา ครั้น สุริยา ลับ
 ห้อง พระ เวหน สถิตย์ เหนือ แทน สุวรรณ
 อัน อำภน เทพ ตล อสุริน สุบิน พลัน ว่า
 ดาว ลอย นภาง ทาง ประเทศ มา ตก เขต
 เวียงไชย มะไหสวรรย จอม พิกพ อะสุรา เก็บ
 มา พลัน ให้ ตู เล่น เปน ขวัญ ทั้ง หญิง ชาย
 ครั้น อยู่ มา ฆาตุก สนุกนี้ สนาน ดาว ก็ ลอย
 พระโยม มาน ไม่ เหน หาย พระนาสูร ช่น แค้น
 แสน เลี้ย ตาย ฐู่ ลัก กาย ตก พระไทย ขึ้น

ไฉยหา ภาอ แจ่ม แจ้ง แสงศรี สุริเยศ ล่อง ประ
 เทศ แฉว ทาง สว่าง หล้า พระ สะสง ทรง
 เครื่อง แล้ว ไคลคลา อะสุรา ออก ท้อง พระ
 โรง พลัน แต่ ล้วน ามุ ยักขา เสนา มาตย์
 เผ้า พระบาท คอย รับ ลั่ง ณรัง สรรค์ ศิโรราบ
 กราบ น้อม อยู่ พร้อม กัน พระ ปืน ชัน ปก
 เกษ ประเทศ ไทย ทำหรัส ถามโหรา เมธา
 หมอ เถ่า ข้อ พระ สุนัน เมื่อ จุโสมย ตั้ง แต่
 ต้นจน ะธาณ ที่ สุด ไป ตาโหร ฐิดู ใน ตำ
 รา ยาม วาง สำหรับ นับ นิ้ว ไป ตาม หมอ
 ประจักษ ข้อ พระ นิมิตร ไม่ คิด ชาม โหร จึง
 ทูล ตาม มุถ คติ ความ ว่า วัน ศุกร ยาม สาม
 ราตรี การ อัน ดาว น้อย ดอย ไฟ ตำราไฉย
 ว่า จะ ไต้ บุตร พลัด พนัสสถาน จะ ภา ถบ
 จบ ไฟ สุธา ธาร นคร มาร ก็ จะ ช่น เพราะ
 บุญแล้ว จะ ถับ ถับ หาย ไม่ เหน สุญ จะ

ได้ พูนเพิ่ม เทวศ ถวิล หา อยู่ อุตระ จร
 ธาน กันดาร มา ใน ตำรา ว่า แจ้ง ประจักษ์
 ครัน ๖๖

๐ บ้าง นรินทร์ ปิ่น วัง ได้ พัง ชัด โสมนต์
 ปรี เปรม กระเซม ถันต์ ให้ ผูก คชเชน ทศโย
 ธา พถัน ตั้ง แล้ว จาก แท่น สุวรรณ ยัน รุจิ
 เล็จ ด้วย พนกงาน ชนาน นาค ขึ้น มณเฑียร
 ทิพมาศ มณี ศรี สะพรั่ง เหล่า สาว สุรางค์
 นาง คินี อสุรี ทรง เครื่อง สำเร็จ พถัน จึง
 ตั้ง นาง วันนาสุร มะเขษรี แล้ว อสุรี จาก
 ปราสาท ณรัง สวรรค์ ขึ้น เหนือ คอ ไอยวา งดงาม
 ครัน เลี้ยง สนั่น เลิก ทศโยธา ออก จาก
 วัง ตั้ง ภัทธร เข้า หิมเวศ ตาม ประเทศ ทิว
 ไม่ ไพร พฤกษา ไส ช้าง ทรง ดั้น ดง แดน
 พนาพา ชัยโยธาตาม ทิศ อุตระ ทาง ทั้ง เลี้ยง
 คช เลี้ยง ทศโยธา มาตย์ พล มาร เกล็ดอน

เล่ม ๒

๐ รามสิน ๖๖

๕๓

กลาด ใน ขำ กว้าง ดู ถั่ว ๆ ทิว ธง ใน
ดง ยาง สุธา ทาง ตั้ง จะ แยก แยก ทำลาย
ให้ สนั่น ถิ่น เดือน สะเทือน ไหว ทั้ง เนื้อ
ถึก มฤคไพร สิ้น ห้างลาย ผุ่ง เลื้อย สิง ลึง
พลัด กระจัด กระจาย ราว ร้าย กอง ทัพ
จับ กิน พลัน จัตุราช อสุริน บิน พหล ก็
เร่ง พล รีบ ไป ใน ไพร สิ้นที่ ได้ ตาม คืบ
นาที่ กับ สี่วัน ไกล เขต รันที่ คูหา
พนาทร ๖๖

๐ ขอ หยต ยก อสุรา โยธา หาร จะ กล่าว
ถึง พี่น้อง กุมาร สะไมสร ทั้ง พี่น้อง สอง
รา สภาวร อยู่ กลาง ตอน แดน ดาว
พะนาวา ครั้น เข้า เข้า ไพรวัน เทียว สิ้น
สอย กุมาร น้อย นั้น อยู่ เฝ้า คูหา เจ้า วัง
เด่น ตาม เฝิง เเชิง สีสดา ที่ ร่ม ๆ รุกขา ลำ
.วณ ใจ ๖๖

๐ ฝ่าย โยธา อสุริน ขึ้น กระษัตร ก็ รับ
 รัต มา ใน บ่า พฤกษา ไสว เทพเจ้า เข้า ตน
 บันดาล ใจ เจ้า กรุงไกร อสุรา พระยา มาร
 ให้ เหน พระ กุมาร ใน บ่า ลัก เจ้า กรุง ยักษ์
 บริเปรม เกษม สานต์ ลัง ให้ หยุต โยธา บัน
 ตา มาร บริวาร ยั้ง ไว้ ใน ไพรวัน จึง ให้
 แปลง กายา เปน มานุษ บริสุทธี เนิต โนม
 ประโดม ชวัญ ตำอาง อ่อน งอน งาม ไป
 ตาม กัน ตั้ง เทวณ เมือง พ้า ลง มา ไพร
 จัตุราช ฤทธิรง ทรง ตำเนร ลัด เติร มา ใน ดง
 พง ไสว ค่อย ค้อม มอง มา ตาม ช้อง
 พฤกษา ไพร เหน หน่อ ไทย นึ่ง ถ่น บน ลีดา
 วิไล ทรง องค์ อ่อน น้ออัน จิตร ยักษ์ พิณ
 แล้ว นึก เสนหา จึง ออก ไป ให้ เหน ซึ่ง
 กายา มี วาจา ทัก ถาม เนื้อ ความ ไป กุมาร
 รา ทารก ตก ประหม่า แล้ว จึง เข้า คูหา

พดาง ร้อง ให้ อสุรา คร่ำ หวิด วีน ตีต ไป
พระ หน่อไทย โสกา แล้ว ว่า พลัน เจ้า ประ
คุณ อย่า ได้ จะ ให้ ของ ทั้ง เงิน ทอง มี ล้น
ทุก สิ่ง สรรพ ใน คุหา ข้ำ ถม อุดม ครัน สาร
พัน เพชร นิล แก้ว จินดา ของ สำหรับ กับ ถ้า
อัน ถ้า เกิด ไป ดู เกิด นั้น จะ ให้ ใน คุหา
แต่ ล้วน ของ ดี ดี มี ราคา พระ เจ้าตา ต้อง
ประสงค์ จง เอา ไป อสุริน ยิน ว่า น่า สง
เวช พ่อ ตวง เนตร บิดา หา เอาไม่ อัน เงิน
ทอง ของ เจ้า เรา ถมไป มาก กว่า ใน ถ้า ทอง
ของ ลูก ยา พ่อ มา รับ เจ้า ไป ไว้ เปน บุตร
จะ รัก สุด ตวง เนตร ทั้ง ข้าย ขาว ไป เกิด
พ่อ ตวง จิตร ของ บิดา แล้ว อสุรา อ้ม ไป
ใน ไพรวัน แล่น สงสาร พระ กุมาร รามสิน
เมื่อ อสุริน ภา ไป ใน ไพร สันต์ เจ้า ร้อง
เรียก เขษฐาน ใน บ้า วัน สิ้น อัน ว่า ให้ มา ใน

คง ค่อย อยู่ เกิด แต่ นี้ หนา พื้ เจ้า จะ เจียบ
 เหงา คุณา บำ ระหง ทุก เข้า คำ ย่ำ แสง
 พระสุริยง จะ อ้าง ว้าง กลาง พง พนาวา
 พระ คุณ เข้ม เคย อยู่ เปน คู่ เล่น จะ ว้าง
 เหน น้อย แล้ว พระ เศษฐา ใต้ พระองค์ ทูล
 กระหม่อม ของ น้อยยา น้อย ขอ ลา ก่อน
 แล้ว อยู่ จง ดี ๖๖

๐ ฝ่าย ยักษ์ แปลง แกล้ง หลอก ประ โถม พ้อ
 นิ่ง เกิด พ้อ แล้ว จะ ภา มา หา พื้ พลา
 ขบ เขต ชลนา คัวย ปราณี่ อสุรี รืบ เติร ทำ
 นิร ไป ๖๖

๐ ขอ กล่าว กลับ จับ ความ เจ้า พราหมณ์
 น้อย เทียว ลั่น สอย สุก ห้าม ตาม วิไล
 ชุบัตี เหน เปน ถาง ที่ กลาง ไพร เทพไทย อา
 เกท บอก เหตุ พราหมณ์ ผลไม้ เคย เหน ก็
 สุญ หาย พิกถ กลาย รก หนา เปน บำ หนาม

หยุด พินิจ คิด แคลง ไม่ แจ้ง ความ กุมาร
 พรหมณ์ กลับ มา คูหา พลัน ประหลาด แล้ว
 ทาง เหน จะ เปน เหตุ ริม ประเวศ ลัด ป่า พนา
 สันต์ แสน วิทก ออก รั้น ด้วย รัก กัน . ถึง
 เขตวัน ถ้า ทอง เรียก น้อย ยา ยิง เรียก ก็ ยิง
 เจ็บ สัก เลียง เทียว มอง เมียง คั่น ไป ใน
 คูหา เหน แต่ ศร กับ พระขรรค์ อัน ศักดา
 หยิบ ตำรา เรียน รู้ ออก คูหา พลัน ทาง ตำหรับ
 นัย ใน ไสย เพท ก็ รู้ เหตุ ความ ล้น ทุก
 สิ่ง สรรพ์ อสุรา ภา หนี เข้า ไพรวัน ไป เขต
 คั่น เมือง ยักษ ประจักษ์ ความ อยู่ ข้าง ทิศ
 ทัก ลิน ถิ่น ประเทศ นั้ เวศ อสุริน ธานี ชาม
 ครั้น แจ้ง ใน ไสย เพท คำกริ พรหมณ์ จะ
 คิด ตาม น้อยยา ด้วย อาไถย พระขรรค์ ศร กร
 กอด ไว้ กับ ออก น้ำ ตา ตก สอ๊ก สิ้น ให้
 ทั้ง แต่ นี้ มี แต่ จะ นัย โกล เหว วิบัติ ชัด

ให้ไปจากกัน โอ้เสียแรงติดตามได้
 ความยาก ทนลำบาก บุก บ่า เจียน อาสว
 สาทิภักดี รัก ร่วม กับ ชีวัน อยู่ ด้วย กัน เข้า
 คำ ใน ถ้ำ ทอง เจ้า ก็ พลัด พียา กำพร้า
 พราก ถึง แล่น ยาก ก็ ได้ เหน กัน เปน
 สอง อุสาค์ ฝนอม กล่อม เกดียงเลียง ประคอง
 โอ้ จะ น้ม ลับ น้อย แต่ นี้ ไป ร่ำ พลาททาง
 ออก จาก ถ้ำ แก้ว พิณจ แฉว ใน บ่า พฤกษา
 ไสว ไม่ ฆบ ภัทธร น้อยยายิ่ง อาไธย ลั่น ให้
 เรียก หา มา ใน ตง รามสิน ดวง เนตร ของ
 เชนฐา อัน ชีพ ของ พียา จะ ผุยผง เหน
 ม้วย แน่ แด่ ตื่น อยู่ ใน ตง ไทน์ จะ คง
 คั่น ฆบ ประสบ กัน แล้ว แด่ ดู คุหา ที่ อา
 ไสว แล่น อาไธย ที่ เล่น เกษมสันต์ จำ เปน
 จำ ไป ใน ไพรวัน อาตุร ตื่น ลัด บ่า พะนา
 ลี ถวิล หวัง ทั้ง ภัทธร ลู่ ทักลิณ หมาย บ

วิน นัคเวศ ของ ยักษ์ เจ้า ร้อน แสง แรง ลื่น
ไม่ สม ประที แล่น ทวี พุน ทะเวศ มา ตาม
ทาง ๖

๑ ฝ่าย ปืน บัก ยักษ์ แปลง จำแลง เพศ วัช
ประเวศ มา ใน บ้า กว้าง ถึง กอง ทัพ หยุต
ที่ ตง ยาง ขึ้น ทรง ข้าง พระ ที่ นั่ง อลังการ
ระหิต ระหง ทรง ข้าง กลาง อากาศ แผ่น
ผงาด ธง ทิว ปลิว สดอน ให้ สนั่น
ลั่น พ้า สุธา ตร ชับ นิกร หมอก มืด พะ
โยม มา สัก ครู่ หนึ่ง ก็ ถึง นิคม เขต
พระ นิเวศ บุรี วัช ของ ยักษ์ จึ่ง ยับ ยั้ง
ตั้ง ให้ เปน โกลา จาก นภา ลง พื้น พิ
ภพ มาร จอม พิภพ อสุริน ปืน ยักษ์ สั่ง
เสนา ผู้ใหญ่ ใน สถาน ให้ เกณฑ์ กอง ร้อง
บ่าว ชาว เมือง มาร ไป ตาม บ้าน ชนบท
พระ บุรี ให้ จำแลง แปลง กาย เปน มนุษ

บริสุทธิ ไป ขึ้น ทั้ง กรุงศรี รับ ส่ง แล้ว อสุรา
 ขึ้น ธานี จรติ ขึ้น บน มณฑลเชียร มาร พร้อม
 สุรางค์ นางราม งาม จิต นาง นิมิตร ที่ ส่า
 หรับ ร้อง ชัย ชาน อสุรา ภา บุตร สุต สวรรณ
 บน ปราง มาร ทิพมาศ ปราสาท ไชย พร้อม
 สุรางค์ นาง สนม มะเหสี ต่าง ยิน ดีปริดา
 จะ หาไหน บ้าง ชม โฉม โฉม งาม พระ หน่อ
 ไทย เสียง จอ แจ แห่ ไป ทั้ง ปราง ปรา เจ้า
 ภาณุ มาร เอื้อน ของการ ปราไชย งาม พ่อ โฉม
 งาม ดวง เนตร ทั้ง ชัย ชวา พ่อ ขอ งาม
 นาม กร พระ ลูกยา จง บอก แก่ บิดา เกิด
 ดวง ใจ อัน ถิ่น ถาน บ้าน เมือง ของ ลูกยา
 อยู่ ถิ่น แดง ธานี บุรี ไหน บังเกิด เหตุ
 เกต พาด ประการ ไต ฤา ชวัญ ใจ เกิด ใน
 พนาภา พระ บิดุเรศ ธานี พ่อ ชื่อ ไร อย่า
 ร้อง ให้ไป ไย พัง พ่อ ว่า จึ่ง โอบ อ้อม ชุบ

เขต ชตนา แล้ว พ่อ จะ รับ เชษฐา มา ธานี
แสน สงสาร พระ กุมาร รามลิม หวด ถวิต
ตรึก ตรอง ยิ่ง หมอง คีรี คิด ถึง กรรม เวร
มา ยายี คิด ถึง พระ ชนนี้ แด บิดา เหตุ
ไฉน ไย ถูก ต้อง ลอย แผ ใน กระแส แสน
เขญ เปน หนัก หนา แล้ว หวด จิตร คิด ถึง
พระ พี่ยา รอด ชีวาก็ เพราะ พระพี่ พราหมณ์
ปาน ฉนี้ เชษฐา จะ หา นื่อง จะ รำ ร้อง
ตาม ทิด ไม่ คิด ขาม จะ ชิด ชูบ ไศก สลัษ
ทุก วัน ตาม คิด ถึง ความ ตก ยาก ลำบาก
ครั้น แล้ว ก้ม เกด้า วันทา พระยายักษ์ ชบ
พระภักตร ไศก เศวร่า กำสตร สลัษ ลั่น พลง
ทูล พลง ทาง รำพัน ทั้ง แด่ ต้น ฝน วรรณ
ที่ สุด ปลาย เจ้า กรุงมาร พัง สวรร แสน สั
เวศ กลั้น พระ เนตร ไว้ มิได้ พระไทย หาย
ไ้อ์ กรรม เวร ถูก รัก เจียน จัก ตาย แล้ว พุ่ม

พาย กอด ลูก เข้า โศกี้ วันนาสุร แจ้ง สาร
 กุมาร เล่า ก็ โศก เศร้า แซ่ เลี้ยง กำสดศรี
 นาง สนม ไหญ่ น้อย พลอย โสกี้ ทะละซี
 วิ ผู่ง กำนัต จะ บัดไโดย ต่าง รำพัน พร่ำ
 ว่า น้า ลังเวศ จน สุริเยศ ลับ ถ่วง เหลี่ยม
 ไสธ กรุง วรรษัทร ตรัส ชวน พระ หน่อไทย
 พวก สาวใช้ อัม ตาม เสด็จ จร ครั้น มา ถึง
 แท่น ที่ ไสยาสน์ ประคอง ราช โอธ สาย
 สมร บันทม เกิด ดวง จิตร ของ บิตร กุมา
 รา อาวรณ ถึง พี่ยา โอ้ยยาม นอน พื กัดอม
 ถนอม นื่อง จะ ง่วง เหงา เศร้า หมอง แล้ว
 เชษฐา หุก เข้า เย็น เคย เล่น กัน สอง รา
 โอ้ย พี่ยา เพื่อน ยาก มา จาก ไกล อสุรา
 ปลอบ ว่า พระ ลูก แล้ว ตัก อยู่ แล้ว นอน
 เกิด อย่า ร้อง ให้ ฝ่าย พวก สาว สรรค์ กำนัต
 ใน บำเรอไทย ชับ กัดอม พร้อม สำเนียง

บ้าง ไทย หวด ครอบ เวง บันเถง ก้อง มไห
 รั ถิธ้อง ประสาร เลียง ตั้ง เสนาะ เพราะ
 ถ้า ด้วย สำเนียง กุมาร เอียง ม่อย หลับ
 ระวัง ไป จน แสง ทอง ส่อง ฟัน พิภพ แผ้ว
 ทั้ง ไก่ แก้ว แจ้ว เลียง สำเนียง ไสย ระวัง
 ช้อง ก้อง ตั้ง ทั้ง วัง ใน พ่อ หน่อ ไทย
 พลิก ฟัน ขึ้น ไสยา เจ้า กรุง มาร ยักษ วัค
 น้ำ เอา สง ภัทร ให้ ลูก วัค พดาง เสว
 แล้ว เขต หนา เฝ้า ถนอม กล่อม เลียง พระ
 ลูกยา อสุรา วัค ทัด กับ หัดไทย ๖๖

๐ วันนาสุร มเหสี ประวิพัตถิ นาง กระ
 ษัตร์ ปรีดา จะ หา ไหน จึง สั่ง เหล่า สาว
 สรรค์ กำเนิด ใน จะ ทำ ขวัญ หน่อไทย กุมาร
 ให้ จัด แจง แต่ง วัน ตั้ง บายศรี หา นาคี ขึ้น
 วัน ชันษา ได้ วัน ศุกร ฤกษ์ ยาม ตาม ทำ
 รา พรหมณ์ พฤตมา แวด ล้อม อยู่ พร้อม

กัน ทั้ง เถ้า แก่ แซ่ นั้น เลียง ก้อง สำ
 เนียง วง ใน มไหสวรรย์ จึง ภา พระ กุมาร
 ออก มา พลับ เนิง บน บั ลัก รัตน์ ชัยวาต
 งาม ประเลื้อย เลิศ บุรุษ สุต สวาสดี ท้าว จตุ
 ราช ปรี เปรม กระเชม สานต์ พร้อม พระวงษ
 พงษา เสนามาร พดุมมา จารีย์ กวาท กัม บัง
 คมศักดิ์ จึง เชิญ เทพ รุกข์ เชน เนิน ไสด
 ตาม วิไลย ช้อ ความ ที่ เชิญ ขวัญ จบ แล้ว
 จุต เทียน ไชย เวียน ไป พลับ ช้อง ก็ ลั่น
 หึง โห่ ขึ้น เอา ไชย ทั้ง ตนตรี แตร สังข์
 ประดัง ก้อง ระนาด ช้อง ประโคม ครัน
 สนั่น ไหว แล้ว สำเร็จ เสวย สัพ ดับ เทียนไชย
 เอา จันทน์ เติม ภาทรว ให้ พร้อม กัน ครั้น
 เสร็จ ซึ่ง ทำ ขวัญ ด้วย หรรษา อสุรา ปรีเปรม
 เกษม สานต์ จึง เลือก เอา เหล้า สาว ศรี บริ
 วาร พนักงาน สำหรับ เลียง กุมาร แล้ว

ให้ เทียบ หา จิต มหาต เล็ก ถ้วน เต็ก ๆ ถูก
 ผู้ ดี มี ยศสา ให้ รุน รว คราว พระ กุมาร
 เอา เข้า มา เล่น ด้วย พระกุมาร ถึง ห้า ร้อย
 แต่ ถ้วน กระบวน เต็ก มหาต เล็ก เล่น สุข
 สนุกนี้ สนาน ทั้ง เข้า เย็น มิได้ เว้น ทิวาวาน
 กิตติสมบัติ พัง ชาน ทั้ง ธานี สง สาร หน่อ
 ขัทยาอราจักร วิมล ภัทรว มัว หมอง ไม่ ผ่อง
 ศรี ตัว เปน สุข ใจ ทุก ระทม ทวี ใน บุรี
 อสุรา มา ช้ำ นาน ทั้ง เย็นเข้า ขึ้น เฝ้า พระยา
 ยักษ์ เธอ รัก เหมือน บุตร สุด สงสาร ใน
 ลูกยา ปราโมช ไพรต ประทาน บรรณา การ
 มิได้ เว้น ลัก เวลา ๖

๑ ขอ ยก เรื่อง ไว้ ก่อน นคร ชาม กล่าว
 ถึง พรหมณ์ แส่น เทวศ ผู้ เชษฐา ทุก เข้า
 คำ ร่ำ ร้อง ถึง น้อยยา สุด อนาทร เทวศ ใน

ไพโรจน์ จะ กล่าว ถึง ฆี บำ พนา หนาม ปี
 ศาจ พรหมณ์ บิดา ที่ อาสน์ ยัง ไม่ เกิด อยู่
 สู้ ทรมาร ครั้น เหน้ ดูก นั้น ได้ ยาก ลำบาก
 ภาย จึง มา หตอก บอกร อรรถ ให้ ชัด เหตุ
 หวัง ให้ รู้ เวช ลิ่น ทั้งหลาย ทำ พยับ สุริ
 ยน ฝน ตก ปราย พยับ ร้าย หัก ค่น พิกต
 ธาร เขา ฝุ่น ทราย ปราย ชัด กัด ข้ำ พุด
 พิมพ์ เพื่อ ว่า ภาษา ธาร ทำ อ้า ปาก เหลือก
 ภา สูง กว่า ยาง กะตาง ธาร แดบ ลิ่น ลง
 เลี้ย ทัว แล้ว กลับ หาย สูญ ไป จาก
 ธาร ทำ ทุก อย่าง เกิด เปน เหน้ แต่ หัว ฆม
 ขาว ยาว กว่า ดูก น่า กตว ไม่ มี ทัว ดิน มี
 อ้อ ๆ คราง เจ้า มาโดย ไหว หวนให้ ขวัญ
 หาย วรรณ สนั่น รว ท้วย กตว ธาร ภา
 แจ่ม แจ้ง แสง ประเทศ สว่าง ทาง พิกต
 ธาร ปีศาจ ร้าย ก็ หาย พถัน เจ้า มาโดย สง

ความ ทรมาน สวาสดิ์ ครั้น ปีสาย สุนัข ไปในไฟ
 สิ้นทั้ง ค่อย สม ประดิ วิ วิบ จรวัด เหน
 ลีลา ผุด กั้น ที่ ทรง มา ประหลาด สุด หยุด
 ดู ก็ วิ เหตุ ของ วิเศษ สม มาตร ปราณ
 เจ้า ยิ้ม พลัง ทาง หยิบ ลีลา มา เรียบ วิ
 ชา เจน แจ้ง กระจ่าง ใจ ประสิทธิ ทด ทอง
 คนอง เดช แสน วิเศษ ศักดา จะ หาไหน นิร
 มิตร บิด เปน ทุก สิ่ง ไป เวทนา มาใน พนม
 นาน เจ็ด เดือน เจ็ด วัน บันดู เขต ร ถึง
 ประเทศ ธานี ถิ่น สถาน เลี้ยง คนอง ก้อง
 ถึก พิภพ การ นคร มาร ชัดเริก สนั่น ใน
 เจ้า พราหมณ พัง ดั่ง ก้อง ทั้ง กรุงศรี นี ธา
 นี เกิด เขญ เปน ไฉน ประหลาด จิตร คิต
 แคลง ไคร่ แจ้ง ใจ เจ้า มาโดย ตรึก ความ
 ตาม ทำนอง ผู้เดียว ชาน คำ บูรณ ว่า หั
 หาย ถึง จะ ตาย ก็ ให้ เหน กั้น เปน สอง

จึงหยิบ เอา ศรีไชย ตั้ง ใจ ปอง กร ประคอง
 ยก ขึ้น ใต้ เกษ พถัน ร่าย พระเวธ อารมณ
 ประสม คาบ จึง เสก สาบ เปน บุรุษ เกษม
 สันต์ หยิบ พระแสง แปลง เปน ไม้เท้า พถัน
 เจ้า พราหมณ์ นั้น ร่าย เวธ วิเศษ ชาญ กลับ
 กายา เปน มหา มุนี เฒ่า ภา กั้น เข้า ใน
 เขตฯ ประเทศ สถาน ทำ หัวร่อ งัน งบ เกือบ
 ตก ตะกาน ให้เท้า กราน ร้อง ไล่ พุท ไธกู
 มรณา มา เบียด อาเจียน ไรศ แก่ โทก เกิด
 ชะรา ทั้ง ตา หู มัจจุราช เร่ง รัต เปน สัตว์
 มิได้ รู้ ตับ ชันธ ว่า วันไร พุด พืม พำ เพื้อ
 มา ถึง ตลาด ยืน บิณฑบาตร ร้าน ส้าว ๆ ที่
 สดใส ถูก ลีศ จิ้ว หิ้ว ย่อม วัง ตาม ไป ถึง
 เข้า ใน พระ นิเวศ สถาน วัง เหน นาย ประ
 ตู อยู่ เฝ้า เข้า ไป ถาม ให้ แจ้ง ความ ใน
 อารมณ นิยม หวัง ทำกระหาย กาย ทรุด หยาก

อุกทัง นาย ประตุ ตัก ตั้ง ประเคน พลัน เข้า
 มา นั่ง เสี้ย ข้าง ใน ชี อ้าย หนู เจ้า คุณ
 อยู่ ไกล ไกล ถึง ไหน นั้น พระ ฤๅษี ได้ ที่
 ก็ บอก พลัน เรา อยู่ คันท กุฏ วิม พระหิม
 พาน ไม่ สบาย ชาย ชม นิคม เขต รهن
 ประเทศ ใหญ่ โต ระโหฐาน บ้าง ประสาท
 ราชวัง อลังการ นำ ลำราญ ฌาศุก สุนกนี ใน
 อัน บพิท จักร พงษ ตำรง พ้า พระ ชันษา
 แก่ หน้ม ลัก เพียง ไหน ครอง ภารา ฌาศุก
 ด้วย โภโคย ฤๅโรค โภย มัว มี ราชิ กาย
 ทำว เธอ มี ปิยะบุตร สุต สวาสดี ฤๅ ไร
 ราช ไอรส ที่ สืบ สาย พระนามโต ไคร่ แจ้ง
 จง พิบราย ฝ่าย ยักษ ร้าย เล่า ความ ไป ตาม มี
 เธอได้ บุตร สืบ กระษัตร นาม จัตุราช มี ดวง
 สวาสดี ถูก เลี้ยง อยู่ เคียง ที่ ฤๅมาร นั้น

ชันษา สัก ห้า ปี ไป ประภาษ พนาถ์ ได้ เข้า
 มา จึ่ง ร้อง บ่าว ชาว ชน ตำบล เขต ทัว
 ประเทศ ขาม คักดี ของ ยักษา ให้ จำแดง
 แผลง เพศ อสุรา กลับ เปน มานุษ ลิ่น ทั้ง
 เมือง มาร กลัว ไอรส จะ เหน ว่า เปน ยักษ
 พระโปรต นั้ก ถนอม ไว้ ใน สถาน นี ประ
 เทศ ธานี บุรี มาร ต่อ เกิด การ จึ่ง ต้อง
 แผลง จำ แแดง กาย เจ้า พราหมณ น้อย มุนี
 ฤาษี สิทธิ เหน สม คิต ตั้ง มาตร ที่ มาตร
 หมาย รอก ช่อน แสง สุริยัน ตะวัน ชาย
 ก็ ลา นาย ทวาเรศ ประเวศ ไป ค่อย ทำเนิร
 เดิร ลั่น งก งาม ก้าว ถือ ไม้ เท้า กราน คล้า
 ถล้า ไถล จาก นคร จร ตรง เข้า พงไพร
 ธิบ มา ใน หิมเวศ พนาธา ถึง ต้น ไทร ใบ
 ชิด สะถิตย รม ลำราญ สม เหมือน มาตร ที่
 ปราธนา ยัม ลำรวล สรวล ลันต์ จำน้นจา ก็น

สอง รา อยู่ ที่ ร่ม พระ ไทร ทอง จน สุริยา
 ทรง สิงหราช ธิบ ถับ ทวีป ฟาก พ้า เวหา
 ห้อง สว่าง สวรรค์ จันทร เรือง ประเทือง รong
 นภา ผ่อง แฉ่ว พ้น พิกพ พง พราหมณ
 ฤาษี ปรีเปรม เกษม จิตร ครัน อาทิตย์ ถับ
 ไพร หง ภา กัน จร จาก ตอน พนา ตง
 ก็ หมาย ทรง เข้า มา ภาว มาร จึ่ง ร่ายเวช
 วิเศษ กำบัง หาย ไม่ เหน กาย เข้า ไป ได้ ใน
 สถาน ถึง ปราง รัตน์ ไพชนต์ มณเฑียร มาร
 ไม่ แจ้ง การ ไสยาศน์ ปราสาท ไต นิเวศ วัง
 ตั้ง เทียว ครอบถบ จบ มิ ได้ ภบ พาน เปน
 ไฉน ค่อย ต้อม มอง มา ตาม ช่อง บัญชร
 ไชย ถึง ปรางใน ทิพมาศ ปราสาทจันท์ เสนาะ
 เสี่ยง สุริยา สว่าง ห้อง บิพาทย ฆ้อง วังเวง
 ตั้ง เพลง สวรรค์ จึ่ง ร่ายเวช ที่ วิเศษ สกต
 พถัน ต้อง กำเนิด นก สนม กรมนาง ให้

เหือด หาย คลาย เทวศ ที่ ไศกสสัย ทั้ง สอง
 กร ช้อน อัม กุมาร พลัน จรจรัด จาก ทิพ
 ไสยา แล้ว รีบ รัต ตัด มุ่ง ลง ปราง มาศ
 จาก ปราสาท กุมภภัณฑ์ ด้วย หรรษา เปิด ทวาร
 บาน ไว้ รีบ ไคคคตา มุ่ง มหา หิมวศ เข้า
 เขต รไพร จาก นคร จร มา ใน บ่า กว้าง
 ประเทศ ทาง ถิ่น ถ้ำ ที่ น้ำ ไหล ชำม ท่ง
 แถว แนว เนิน พนม ไพร เจ้า มา โดย เหนื่อย
 หัตถ์ อัม ผลัด กัน สงสาร กุมาร กับ กาย
 สิทธิ ไม่ได้ นิด จร ไป ใน ไฟรสณฑ์ ถึง สิ่ง
 ชร ผ่อน ภาภ ลำนักนี้ พลัน ภา เดือน ต้น
 แดง ตับ ลง ตับ ดง ออก แซ่ เลียง สักว บ่า
 บั๊กษา ช้อง ตูเหว่า ร้อง จับ ไม้ ไพรหง ไก่
 แก้ว แจ้ว ชัน สนั่น ดง สूरียง เยี่ยม พ้า
 สุธา ชาร สว่าง วง วันนาเวศ เขต จังหวัด
 หน่อ กระษัตร ฟั่น องค์ น้า สงสาร แด เหน

พราหมณ์ เชษฐา ปรีชาชาญ กับ กุมาร กาย
 สิทธี ผิด พระไทย จึง เข้า กอด พี่ยา ไสกา เทวศ
 พระ ชลเนตร ฟุ่ม ฟอง รำ ร้อง ให้ ทั้ง พี่น้อง
 สอง วา ไสกา โดย อยู่ กลาง ไฟร พฤกษา
 พะนาถี กายสิทธี ปดอบ สอง ตนเอง ถ้อย
 อย่า เสร้า สร้อย ดับ โสภ กันแสง ศรี คอย
 ระวัง พัง ไภย ใน ธานี อสุรี รุ่ง เข้า จะ ฉาว
 อึ้ง เหน ตุ๊ก หาย ราว ร้าย จะ ไกรธ นัก
 ด้วย เทช ยักษ พริบ ตา จะ มา ถึง อย่า เสร้า
 หมอง ตรอง จิตร คิด ชะนึ่ง จง ดับ ซึ่ง โศก
 ภอ ระวัง ไภย หน่อ กระษัตร พัง อรรธให้ กังขา
 จึง ถาม ความ พี่ยา ด้วย สง ไสย อสุรา ฤา
 ที่ ภา น้อง หนี ไป ก็ นี้ ใคร เล่า คน นี้ พระ
 พี่ยา เจ้า มาโดย ได้ สดับ แล้ว รับ ขวัญ
 เกษม สันต์ ล่าง โทมณศา ยิ้ม ล้ำวด สรวท
 สอง กับ น้องยา เล่า กิจา แจ้ง จริง ทุก สิ่ง

ไป ทั้ง แต้ แรก จาก บ้า จน มา ฆบ ก็
 แจ้ง ฆบ กิจา ที่ ปราไสย สอง กุมาร รานเว้ง
 บันเทิง ใจ เจ้า มาโดย ย่าน เวท วิเศศ พถัน
 กายสิทธิ์ สูญ หาย กลาย เปน ศร อัน ฤทธิรอน
 ล้ำเลิศ ทุ เฉิด ฉั่น ไม้ เท้า หาย กลาย เปน
 พระแสง พถัน แล้ว ชวน กัน วัช บทจร มา

๐ ขอ หยุต ไว้ ใน เรื่อง กุมารเศศ กล่าว
 ถึง เขต ร ชาม ศักดิ์ เมือง ยักษา อะ โณ ไทย
 ไช สว่าง กระจ่าง ทา อสุรา ขึ้น จาก บันทม
 พถัน ตก พระไทย ไม่ เหน โอธ ราช ตรัส
 ประภาษ งาม เหล่า นาง สาวสรวค์ พ่อ ดวง
 ใจ ไสยาศน์ ปราสาท สุวรรณ จรจรัด ไป หน
 ตำบล ไต กำเนิด นาง ต่าง คน ฉงน คิด เปน
 จน จิตร ทั่ว สัน อยู่ หวัน ไหว ศิโรราบ กราบ
 หุด ไป ท้น ไต อัน ชีวีตร อยู่ ไต้ บทมมาถ พระ
 บันทม ในบรม ไสยาศน์ กับ พระราช โอธ

ยอด สงสาร ผูก ข้ำ น้อย คอย นั่ง ระวัง
 การ ไม่ แล้ง พาน ภา ใคร จะ ไป มา ก็
 อยู่ ยาม ตาม ไฟ มิ ได้ ชาติ แต่ ประหลาด
 ไม่ ประจักษ์ ผิด หนักหนา เมื่อ ยาม สอง
 ช้องถัน นาฬิกา ให้ มีต มัว ทัว หน้า กำเนิดใน
 แล้ว ง่วง เหงา เหา นอน ทุก นาง นาฏ ต่าง
 มิ อาจ ที่ จะ ตั้ง สถิต ได้ ลง ล้ม ทับ หลับ
 กวน ทุก คน ไป โทษ ทั้ง นี้ เก่า ไข้ ก็ ถึง
 ตาย

๖๖

๐ บ้าง นรินทร์ ปีน ราพนาสูร ได้ พัง
 ทูต ห้วนไหว พระ ไทย หาย เหน สุข ความ
 พรหมณ เฒ่า ที่ ทูต ทาย ไม่คิด แค้น แส่น
 เสียตาย พระลูกยา ผู้ใด หนอ สามาถ ทำ
 อาจ หาญ มา หมิ่น มาร สูง ศักดิ์ เมือง ยัก
 ษา ทำ ทนง องอาจ อะหังกา มา ลัก ภา
 ขวัญ เนตร ประเวศ จร ฤา ฤทธิ์ อยู่ สิมพลี

ที่ กิ่ง ฟ้า มา ถอบ ภา ไป พิมาน สโมสร
 ฤๅ นาค ในใต้ พื้น แผ่น ดิน ตอน มา ภา จร
 ไป มหา เมือง มาตาล ฤๅ พระพาย เรือง เทช
 ประเวศ จบ มา พาน ภบ ภา สู้ ไป อยู่ สถาน
 ฤๅ สุริยง ทรง ธร ระเหต ทยาน มา ภบ พาน ภา
 ถูก ของ เรา ไป ฤๅ จันทร จร จวน เมื่อ ไกล
 แจ้ง มา แอบ แฝง ภา พ่อ ไป ฤๅ ไฉน ฤๅ
 หักเนต ที่ ประเวศ กุญชรไชย มา ลัก ไป จาก
 ทิพไธยา ฤๅ จักรกฤษ สติตย อัน สุด เทช
 ภา ประเวศ เหาะ เหิร ไป เวหา ฤๅ อิศเรศ
 ที่ ประเวศ อสุรา ลัก แก้ว ตา เสมอ ชีพ
 แล้ว รีบ ไป ฤๅ ธาตา ชี มะหา บัถลังก์ หงษ์
 มัน ถอบ ลง ลัก ถูก ฤๅ ฤๅ ไฉน ฤๅ เลื้อ เมือง
 ทรง เมือง อัน เรือง ไชย มา ลัก ไป ที่ จาก
 บุรี รม ฤๅ จะ เปน พียา ใน บ้า ลัก จะ มา
 ลัก ไป ได้ ไม่ เหน สม ฤๅ เจ้า เคย เติร เตียว

ไป เทียว ชม ใน บรม ตำหนัก จันทน์ ทุก วัน
 วาน ทำรหัส พธาง ทาง สั้ง กำเนิด นาฏ
 ให้หา ราชโอรส ยอด สงสาร ตาม ปราสาท
 ทิพมายุ มณเฑียร มาร ทุก ทวาร ทวารศ
 นิเวศ ใน กำเนิด นาง ต่าง คน เทียว คั่น หา
 บน ปราง ปรา วัง วุ่น อยู่ หวัน ไหว ทั้ง
 ธารสวรรค์ ท่าน ชรัว ยาย วุ่น วาย ไป ช้าง
 นอก ใน หา จบ ไม่ ภาย พาน ก็ ภา กัน กลับ
 มา ทูต มุส เหตุ จอม ประเทศ จักกระพงษ์ ตำ
 รง สถาน บังคม ราบ กราบ เปลื้อง บทมาน
 ขอ ประทาน โทษา ชีวา วัน เกล้า กระ
 หม่อม เทียว คั่น ทุก หน หา ทัว ช้าง หน้า
 นอก ใน มไหศวรรย์ ไม่ ภาย เหน เป็น จน
 ทุก คน ครัน ชีวัน อยู่ใต้ พระ บาท ๖๖

๐ บ้าง นรินทร บิน ภาวนาสู ได้ พัง ทูต
 โทมณศหศา เสรีฯ ออก พระ ที่นั่ง องค์

กา ออก พระโรง รัตน อัน รูจี สพรัง
 พร้อม มาตยา เล่นา เฝ้า บังคม เกด้า น้อม
 ประนต บทศรี ตาม กระ ทรวง หดวง พระยา บัน
 ตา มี หุด คดี ทุก แห่ง ตำแหน่ง งาน พระ
 ปิ่น ปัก ชัก ถาม พราหมณ ยักชี อสุรี ไหรา
 มหาสาร ประนิม ยาม ราตรี ทิศา การ
 พระ กุมาร หาย ไป จาก ไสยา จะ เปน มนุษ
 ครุฑธ นาค ถา ไฉน ถา หน่อ ไทโย ไป ตาม
 พระเชษฐา ถา อีน พรหม ยม ยักษ มา ลักภา
 ตา ไหรา สอบ ดุ ให้ รู้ ที่ ไหรา ประนต จต
 ผาง ทาง สำหรับ แล้ว ได้ ชับ ไสย ชตา แด
 ราชิ ก็ แจ้ง ความ ตาม ได้ ใน วิธี ครั้น
 สอบ สนวน ถ้วน ถี่ แล้ว กราบ หุด ขอ เตะ
 พระ ปิ่น นรนทร์ ราช พระ หน่อ นาค ลูก รัก
 เหน จัก ถูญ มี มนุษ ลักไป ช้าง ฝ่าย บุรพ
 ขอ จง ทราบ บาท มุต พระ ทรง ธรรม ๖๖

๑ พนาสูร พัง ทูต กระต๊อบ มาท แผลต
 ทวาด ตา แดง แกว่ง พระขรรค์ ราว ร้าย
 กลาย กลับ เปน ยักษ์ พลัน ยื่น ขบ ฟัน เคี้ยว
 กราม คำราม รน ชีชะ อ้าย มนุษ ฤทธิ ไกร
 มา ลัก ถูก ญ ไป สู่ ไพร สณห์ โอหัง จิตร
 ฐิวิตร จะวาย ชนม์ แล้ว ตรัส สั่ง พวก พล
 แปลง กายา ฝ่าย ชุนนาง น้อย ใหญ่ ได้ พัง
 สार ก็ อดมาน กลับ กลาย กาย ยักษ์า ต่าง สำ
 แดง แผลง เดช เดชา อยู่ ตรง หน้า พระที่ นิ่ง
 เจ้า กรุง มาร ๖๖

๑ บ้าง พระองค์ ทรง พ้น พิกพ ยักษ์ ฝัน
 พระภักตร ตรัส สั่ง ชุน ทหาร เร่ง ไตรยาม พล
 แปลก กอง ญ ต้อง การ ตาม กุมาร ตุกยา อย่าง
 นอน ใน ชุน ทหาร กราบ กรวน ออก นอก
 ทำ หมายถึง บอก เกณฑ์ กัน เลียง ห้วน ไหว ได้
 แปลก หมั้น พ้น ณะกรรจ์ สัน เอา ไป ถ้วน ฤทธิ

ไกร เคย รน ณะรงค์ มา แล้ว แยก ย้าย ราย
 ไว้ ทิศ ตะ มหัน ออก ดาษ ดั้น สักสน พด
 ยักษา แะ ลำเนียง เลียง สัน จำนันจา เหน็บ
 สาทรา มือ ถือ กระทบอง ทาน ครั้น พร้อม ทัพ
 แล้ว กลับ มา กราบ พูต นเรนศูรย์ อสุริน ป็น
 สถาน บัดนี้ ทัพ สัพ เสร็จ สำเร็จ การ วาง
 ทหาร แปะ ทิศ ไว้ พร้อม มูต บ้าง นรินทร
 ป็น ราบ พระยายักษ เปน จอม จักร ธานิน
 บดินศูรย์ ได้ พัง ชุน ทหาร มา กราบ พูต
 ให้ เพิ่ม พูต ไสมนัค แล้ว ตรัส พถัน เหวย
 ตูกร ชุน มาร อย่า นาน นั้ จง ตาม ลูก รัก
 กุ ฌาย ฝน แม้น ใคร ได้ ญ จะ ให้ ราชวัน
 ครัน จะ แบ่ง บัน ให้ กิน ถึง พารา แม้น
 มมุข ที่ มัน จัก รบ สู้ พวก อสุรา ฆ่า เลีย ให้
 สังขาร์ มัน ไม่ สู้ สู้ เจ้า เอา เปน มา ญจะ

ดู หน้า ตา อ้าย คน ดี แต่ ลูก ภู สู้ อย่าได้
 ว่า วุ่น ให้ เคื่อง ชุ่น ชัด ช้อง จะ หมอง ศรี
 ค่อย โถม เล้า เอา ใจ แต่ โดย ดี เร่ง ยก
 พล ไป เตี้ยว นี้ อย่า นอน ใจ ชุน ทหาร
 กราบ กราน บังคม บาท ก็ เคลื่อน คลาค จัด
 กัน เลียง ห้วน ไหว เปน หมู่ หมวต ตรวจ ทั่ว
 ทุก ทิศไป . ถัน กตของ ไชย ให้ เลิก พระลากร
 ครบ กระบวน ถ้วน ทัพ ทั้ง ลี ทิศ ถ้วน
 เรือง ฤทธิ เข้ม หาญ ชาญ สมร ถวาย
 บังคม กัม เกลา ชูลีกร จาก นคร ชับ ขึ้น
 บน เมฆา ทิศ พยับ นั้น ทัพ ไกร จักร
 หาร ประจิม มार พรหมมาศ ชับ ยักษา หร
 ดี อสุรา ยก โยธา ราบ อากาษ ยักษา เปน
 จอม พล วาดสุราเหิน ยักษ ทัก ทิศา เลิก
 โยธา ถอย คว้าง มา กลาง หน อาคเน ยักษ
 ร้าย เปน นาย พล ถ้วน ฤทธิรณ แกล้ว กล้า

โยธา มาร บูรพ์ นั้น กอง กัน ยะไวหาด
 หมิ่นทัก ราช ยักชี ยก อิศาร อุตระ กอง ต้อง
 เกณฑ์ ล้วน เจน การ อาตมุต ทमार ยักษ ร้าย
 เปน นาย พล ทั้ง แปร ทิศ แปร ทัพ พยับ
 พ้า เปน หมอก มัว มีด พ้า เวหา หน พยับ
 พยับ อับ แสง พระสุริยน จูตา จต ห้อง พ้า
 พนาตร ทั้ง อารักษ ก็ แรม สถิตย รุกข์ เทียว
 ช่อน ชุก แอบ อิง ตาม สิงขร ชล กระจก
 เปน ถลอก ทั้ง ลาศกร ใน ป่า ตร ดัน ตก ทั้ง
 นก กา จัตุบาท กตาด วัง ปน สิงหเรศ ยุคุน
 เวตร บู่ เจ้า ดำเนา ฆา ออก จาก ถ้ำ แทน
 ที่ ชึ่ง หิน มา เปน ไกดา แดก ดัน คฤก ครั้น
 จร เลียง สนั่น ลั่น พ้า สุธา มาศ กลาง
 อาภาษ เปน ทิว ลีว สดอน ทั้ง แปร ทิศ
 แปร ทัพ ชับ นิกร จาก นคร มา นาน ประ
 มาณ ทาง ได้ ครึ่ง วัน กอง กัน ยะไวหาด

โกธ ส่อง ราช กุมาร ใน บ่า กว้าง โห่ สนั่น
 ถิ่น พ้า ก้อง บ่า ยาง รับ มา ทาง เวหา โยธา
 มาร ๖๖

๐ ฝ่าย มาโดย สงคราม ทรมาน สวาสดี กับ
 หน่อ นาค รามสิน ใน ไพโรธานนท์ เทน หมอก
 มัว ทัว ทิศ ผิด อากาโร อลหม่าน ให้ ร้อง
 ออก ก้อง ไพโรธ เบน แดง ทิว ลีว มา บน อา
 กาศ ก็ หมาย มาตร มั่น คง ไม่ สงสัย ว่า
 ธง ทัพ ยักขา มา ตาม ใน เจ้า มาโดย บอก
 นื่อง ให้ ดู พถัน นั้น คือ ทัพ ยักขา บิดาพ่อ
 คง เกิด ก่อ เคื่อง เขญ เปน มหันต์ สัก พริบตา
 ก็ จะ มา ถึง เรา พถัน พ่อ มา หวัน ระวัง
 ไภย ใน สงคราม พี่ จะ แปลง เปน ม้า กาย
 สิทธิ ให้ ต่อ ฤทธิ ฆ่าศึก ไม่ นึก ขาม ให้
 เรือง ชื่อ ภา ยศ ปราภฏ นาม ทำ สงคราม
 กับ ยักษ ดู สัก คราว แล้ว กลับ กลาย กายา

เปน ม้า เทษ สูง วิเศษ สาม สอก ศรี หมอก
 ขาว มี เบาะ อาน ผ่าน น้ำ ผูก ภู ดาว ตู พราย
 เพรา เครื่อง ม้า อาชา พรหมณ์ กุมาร ชื่น
 พระยา อัครราช เสน่ ผงาด ล้ำ ทย จบ สนาม
 เหนือ ที่นั่ง หลัง ม้า สง่า งาม คอย สงคราม
 ยักขา จะ วาจิ ๖๖

๑ ฝ่าย ชุน ทัพ ขัป ทหาร ทยาน โดด ตาม
 เขา ไซต สาคะเรศ คิริ คิริ ถึง หน่อไทย ไป บ้า
 กับ ภาชี ธิบ โยธี ยักขา ลง มา พถัน ราพร้าย
 นาย มาร อัน ชาญ ฤทธิ เหน สม คิต บรีเปรม
 แขนม สันต์ ให้ ตั้ง โห่ โกลา ก้อง บ้า วัน
 พธ ฤกษ์ภณัท นั้ แสน ออก แน่น ดง ฝ่าย
 ชุน กัณยะไวหาด อัน อาจ หาญ เหน พระ กุมาร
 มา ใน ไพร รหง อยู่ เหนือ หลัง อาชา สง่า
 ทรง พิศวง แด พถาง ไม่ วาง ตา สูง
 ระหง ทรง เฉิด ระเหิด เห็น งาม จำเริญ น้า

รัก เปน หนัก หนา ทั้ง สอง กุม กร อัน คัก
 ตา ทรง อาชา พระที่นั่ง บัดดังกัก ทอง อสุรา
 ปราโมช ศิโรต ราบ บังคม บาท เล้า มุด ทูล
 นถอง ว่า บิดา มาตุเรศ เทวศ รอง ใน วัง
 ทอง ไศก ล้ออื่น ทุก คื่น วัน ให้ กระทบอม
 รับ พหล ยก พล ทัพ มา ตาม รับ คื่น มิ่ง

มไหศวรรย์ ขอ เชิญ ทัพ กลับ ไศก ของ
 ทรง ธรรม ใน เขตฯ ชัน พระ สถาน สำราญใจ

๐ ฝ่าย กัณฐัก อัคร สกัษ ยักษ ตั้ง
 เปดว อัครนิรุต มา จุต ไหม้ จึง ว่า เหวย เฮ้ย
 มาร อัน ชาญ ไชย อย่า หวัง ใจ ที่ จะ คื่น
 นคร คง แม่น ยักษี มิ พัง โอหัง หัก ฐูรี
 ยักษ กี่ ยู่ย เปน ฝุย ผง เว่ง กลับ พล รน รัต
 จัตุรงค์ บังคม องค์ อิศรา ออก ว่า ญ ให้
 คื่น หลั่ง ยัง วัง พระ นิเวศ ถึง เรือง เตะ
 ก็ จะ รอน อ่อน หู ยี่สิบ ปาก ยี่สิบ ตา

มาก กว่า ฤ คง จะ สู้ ให้ ภา ฝี่ มือ กัน
 ราพร้าย นาย ทัพ สดับ กิจ ตั้ง ศร พิศม์ เลียบ
 ทรวง ให้ อาสัณฺฑี สอง ตา แดง ตั้ง แสง พระ
 สุริยัน คำราม ร้อง ก้อง อริญ ด้วย ไกรธา
 อุเหม่ ๆ อ้าย สัตว เตะฉาน อหัง การ ทนง
 เลี้ย หนัก หนา จะ บัด ไถยไม่ ท้น ถึง พริบตา
 แล้ว อสุรา เร่ง พด เข้า รน ณ วงศ์ ตาม กระโจน
 โถม จับ สำแดง ฤทธิ ให้ มืด มิด เวหา บ่า
 ระหง เลี้ยง สนั่น ลั่น เลื่อน สเทือน ดง ด้วย
 จัตุรงค์ ฤทธิ แร่ แผลง ศักดา ๖๖

๑ ฝ่าย กัณฐิ์ศ อัสตร อัน เรือง เดช ครั้น
 สุริเยศ มัว มิตร ทุก ทิศา ถึง หนาท ฆาต ร้อง
 ด้วย ฤทธา กุมาร ก็ ไม่ พรัน ประหวิน
 กาย ยักษ กระโจน โถม จับ พระ หน่อ นารถ
 กุมาร ฟาด ด้วย คัน พระ แสง สาย ถูก แขน
 ขาด ตัว ขาด วินาศ ตาย กลับ มาก มาย หมื่น

ไม่ ลิ่น พล ผุง รากโษษ โตต จับ ลับ ประ
 ยุทธิ อุตะหลุด ห้วน ไหวในไพรสณฑ์ ม้า ประ
 เทะ ยักษ ตาย กาย สกต ยิ่ง มีต มน มาก
 เข้า กว่ เก่า มา พระกุมาร ชาญ ฤทธิ ระอิต
 รม ชัก สนธพ หนี ไป ใน ไพร หนา ทั้ง
 กณฐัก อัคร อ่อน ระอา อสุรา ไถ่ ถัด สกัต
 ทาง ครอบ มัว ทัว พ้า เวหา มีต พยุห์ มีต
 หัก พง สนั่น ผาง จัตุบาท หวาด วึ่ง แทบ วาย
 วา อนาคต กลาง หิมวา พนาวัน หน่อ
 กระษัตร กว๊ต แกว่ง พระ แสง สิ้น เปน คีรีน
 ใหญ่ ขวาง ขึ้น กาง กั้น สูง ระลือ ยี่สิบ
 โยชน คีรีวัน ด้วย พระ แสง ขรรค์ ศร สิทธิ
 อัน ศักดา พวก พหล พลชั้น กุม ภันท์ หาญ
 ไถม ทยาน ถอย ถั่ว ขึ้น เวหา จน ถิบ ๆ
 ตั้ง จะ หยิบ พระ สุริยา อสุรา หมาย จะ ชำม
 ตาม ประจัน ภูเขาใหญ่ กาย สิทธิฤทธิ พระแสง

ข. ๑๓๖

๑ งามสิน งาม

สอง เล่ม รวม เล่ม ห้าง

ราคา เล่ม ละ สอง สี่สิบ

ได้ ลง พิมพ์ คราว แรก

ณ กรุง เทพ ที่ โรง พิมพ์ ขว สนิท

คาบด บางคอแหลม

ปี มะเส็ง ตรีศก จุลศักราช

๑๙๔๓

ห้องสมุดกรมศึกษาธิการ

ตู้ ก

ที่ ๒๐๐๗

เด็ก แม่ เพ อยู่ ที่ก เสาชิงช้า ถนน บำรุง เมือง ทั้ง นาย ชิม
วัดเกาะ แม่ เปรม อยู่ ริม ลำแพง เพ นาย เทพ ตรง ปาก
คลอง บาง หลวง ชำม

เรื่อง ใหญ่ ใบ ปก แขนง คือ

พระอภัยมณี สุนทร วงษ์สวรรค์ จันทะโครบ จัน
กามะณี เสภา ลักษณะวงษ์ อีเหนว พระสมุท สิงห์ไกรภพ
เบญจมาศทอง รามเกียรติ์ สังข์ทอง กากี โลกนิติย ขงจู้
สุภาสิตจีน มงคล ขิปปินแปล เป็นสุภาสิตสอนหญิง ตำราดาว
ดาวา คิค เลขอย่าง ใหม่ สิบสอง เหลี่ยม ทิพสังวาส ขุนกั
ราชาราช ดาหลิง วงษ์เทวราช สุวรรณ เคียร สยาม วิชา
โครี ปถมมาลา อังกฤษ พระศรีวงษ์ ตาม มัตราษ

ปน เรือง เลก ใบ ปก อ่อน คือ

๑ สุภาสิต สอน เด็ก สุภาสิตพระร่วง สุภาสิตโคลง
สุภาสิตไทย สอน หญิง สุภาสิต โคลง อย่าง ใหม่ กฎหมาย
ลักษณะทาส ทั้ง เก่า ใหม่ รวมเข้า เล่ม เดียว กฎหมาย ลักษณะ

๑ นำ ต้น ๖๖

๑ รามสิน เล่ม ๑ ๖๖

๑ ประนม หัตถ์ มัสการ ประสาร สอง ต่าง
 ประทีป ไก่สุ่ม ประทุม ทอง ด้วย หมา ย ปอง
 ห่าง คิต ตั้ง จิตร ตน ไหว้ พระพุทธรูป พระ
 ธรรม อัน ถ้ำ เลิศ พระ สงฆ ประเสริฐ สิกขา
 สถา ผลิต เทพไทย ใน สถาน พิมาน บน พระ
 สุริยน จันทราพระอาจารย์ ทั้ง คงคา พระ
 มหา ปีน เกษี พระ ธรณี หนา แน่น เปน
 แก่น สार พระ สุมาร สูง ใหญ่ กับไป กาลป
 ไตรศกต มัจจุราช อากาศ สม อีก ทั้ง ท่าน
 ผู้รู้ เปน ครู ภาทิ ช่วย ชี้ ชัก ให้ เสรีจ สำ
 เรจ สม มะโน รต ปราถนา ตั้ง อารมณ น้อม
 น้อม บังคม บิตุเรศ พระ มารดร ข้า ชื่อ อยู่
 สาทวา ผู้ว่า ถ้อย ปัญญา น้อย พึ่ง ประ
 ดิษ คิต อักษร พยา ยาม ตาม นึก ไม่ แน่

นอน ภอ เบน กสอน กล่าว แจ้ง แดง มา
 ใคร อ่าน จบ ภบ ชัด อุทิศ ช้อ ช่วย แท้ม
 ต่อ เต็ม ความ ตาม บันหา ฉั้น มิ ไซ้ ปราช
 เบื้อง เรื่อง สารา ท่าน เมธา อ่าน ลิ่น อย่า
 ดิน ความ ว่า ตก ขาด ตาษ แง แ่ง ไม่
 ต้อง ใน เรื่อง พร้อง รามสิน ป็น สนาม
 ขอ หยุด ไว้ ใน บท งด เนื้อ ความ จะ กล่าว
 ตาม เรื่อง มี ใน นิทาน ยัง มี วงษ พระน
 เวศ เขต ร จังหวัด กระบิลพัต ธานิน ป็น
 สถาน ยี่สิบ โยชนั้ มะหิมมา โอฬ่าฟ้า
 อะลังการ เลิศ ถ้า พระ พารา จอม พิณพ
 จักระพงษ์ ผู้ทรง ยศ ชีวง คต ถ่วง ถับ ถับ
 สังฆา ให้ สอง ราช ไอรส กุมาร ครอบ
 มหา เสวตวณัตรี ชาญ ชื่อ พรหมจันทร์ ฤทธิง
 ทรง สวัสดิ์ ดืบ กระษัตร สุริยวงษ ดำรง
 สถาน มี องค์ อรรคชายา ยุกา พาด พระ

ภูบาล รัก ใคร่ ตั้ง ในยนา ชื่อ อรุณวระตี
 จำเวญ ภักทร นรลักษณ์ แห่ง น้อย เสน่หา
 ท้าว ถนอม ไว้ เปน จอม กัลยา ใน นิวา
 พระ นิเวศ สถาน วงษ์ ท้าว เธอ มี นุชา อยู่
 เปน คู่ คิด ประไพ พิศ พริ้ง เพริด ระเหิด
 หงษ์ ชื่อ วันนาราชกุมาร ชาญ ณรงค์ เปน
 เอก องค์ พระ ไอรส ที่ ร่วม ครรภ สอง
 กระษัตริย์ สूरียวงษ์ ดำรง ไถกย ระวัง ไศก
 ไพร่ พ้า เกษม สันต์ พระบารมี ปก เกส้า เทา
 ท้าว ถิ่น หุก เขตฯ ชันว สรรเสริญ เจริญ ใจ
 อยู่ สำราญ นาน มา เปน มา สุข ประเทศ
 ทุก ภาษา ได้ อาไศรย แสน สุนทรี คุกไซ
 ด้วย โภไก อิศ ไทย ทรง ธรรม ไม่ ดำ
 เอียง ผ่าน พิกพ จบ ชื่อ ภา พระเดช ร้อย
 ประเทศ เรือง ยศ ปรางค์ เอียง เปน บิน บั๊ก
 จักรพงษ์ ดำรง เวียง ได้ ชูบ เอียง ไพร่ พ้า

เสนา ใน ครั้น เวลา สายัณห์ ตะวัน ลับ
 เสด็จ กลับ ขึ้น ประสาท อัน สุกใส ประทีป
 ทอง ล่อง สว่าง บน ปราง ไชย ภูวไนย
 ชวน น้อย เข้า ห้อง พลัน พร้อม สุรางค์
 นาง บำเรอ เสนอ พัสตูลอง กระษัตริย์ ขึ้น ชม
 ภิรม ชวัญ สะถิตย์ เหนือ ไชยาศน์ อาสน์
 สุวรรณ นาง แจ่ม จัน โฉม ยง ทรง สุกิน
 ว่า เตือน ช่าง ล่วง หล่น ลง บน อาสน์ นุช
 นาฏ คว้า ได้ ตั้ง ใจ ถวิล เสด็จ หมด รัช
 วัน ระรวย วิน พระ ยุกิน แสน ขึ้น ก็ พ้น
 กาย ภอ แสง ทอง ล่อง ไข ใน อากาศ
 พิรุณ สาด เขือก เย็น กระเชน สาย อะติเรก
 นภาง สว่าง พราย พรรณราย ห้อง พ้า
 สถาวร แว่ว ๆ แจ้ว ไก่ ตะโกน ขึ้น
 ดวง บุหลัน เลี้ยว ลับ เหลี่ยม สิงขร
 สุริยง ทรง รถ บทหาร ล่อง นคร สว่าง

ประเทศ ชน สอง กระษัตริ์ สุริยวงษ์ ทรง
 เสด็จ แล้ว ทราบ เขย ทุล ความ ตาม เหตุ
 ผล จักระพงษ์ ทรง แจ้ แห่ ยบุต ภูวดล
 นึ่ง นึก ใน พระไทย ว่า เทวี เหน จะ มี พระ
 ไอรส อัน ยิง ยศ เขี้ยบ พัน ชมภู ไหว แล้ว
 ตรัส ทอบ แจ่ม จัน ว่า ขวัญ ใจ เจ้า ไฉน
 ยง คง จะ ได้ พระ ลูก ยา ตรัส พดาง ย่าง
 เขื่อง ยรยาตร ลง จาก ปราง ประสาท อัน
 เถชา เล็ดจ ออก ท้อง พระโรง รจนา พร้อม
 พระยา ทุก แห่ ทำแหน่ง งาน ๖

๐ จอม พิภพ จักระพรรดิเชอ ตรัส ถาม เหวย
 ตา พรหมณ์ ไหรา มะหาสาร นาง เทพิน
 ปีน สุตา ยุพา พาด เมื่อ คั้น วาน นาง ผั้น
 ว่า จันทร บน เวหา ตก มา ที่ แทน ทิพ
 แล้ว นาง หยิบ กิน ด้วย สะไมสร ไป สอง
 แสง แจ้ อยู่ ใน อุทร ภอ ทินกร ก็ พนิก

ฐูลึก ตน ท่าน ทำนาย ทาย ตาม เคย ตั้ง
 เกต จะ มี เหตุ ฤฯ ว่า จัก ได้ มัค ผล ไหร
 ประนม ก้ม กราบ พระ ภูวดล แล้ว ดู ตาม
 ฤกษ ตน ได้ เรียบ มา วัน อาทิตย์ สิริธิ
 ไชย ไฉตล เลิศ ลาก บังเกิด เหลือ จะ นับ
 สำหรับ ว่า พระ พฤษักดิ์ดี จาก สถาน นั้น
 นาน มา ศุกร เสวย รัชณา ได้ เจ็ด ปี . ตา
 ไหร ทุล ตาม มุล คะดี เหตุ ขอ พระ ป็น
 ปก เกษ ไปรต เกษี อัน โนมยง องค์ อัก
 เทวี นาง จะ มี ไอรส ยศไกร ว่า ผู้มี
 บุญฯ จะ มา เกิด แสน ประเสริฐ คักดา จะ
 หา ไหน แต่ มี กรรม จำ จาก นคร ไป ภูว
 ไนย จง ทราบ พระ บาทา ทรง สดับ วัช
 หวัน พระไทย ไหว หฤไทย แด ด้วย ไอรสา
 เสด็จ จาก พระ ที่นั่ง อะลังกา ขึ้น มะหา
 ปราง มาศ ประสาท ไชย สะพรั่ง พร้อม กัทยา

สุกดา โคม เลี้ยง ประโคม ครั้น ครั้น สนั่น
 ไหว่ ตั้ง ปราง ทิพ สมบัติ ท้าว หักไผ่ ลำ
 ราษฎร์ ใจ ศุขา โอฬารฟ้า ภูวดล ผล กรรม
 นำ สมอง เปน เวร ของ กระษัตรา นำ ธง
 สวรรค์ ครั้น รอน ๆ อ่อน แสง พระสุริยกาน
 พระ ภูบาล ไสยาสน์ อาสน์ สุวรรณ ให้ บ้วน
 บ้วน หวน เขียน อาเจียน ไรศ พูน วิโยค
 เพียง ลั่น ชีวา สัญญะ ฝ่าย ผุ่ง ดาว สุรางค์
 นาง กำนัด พันธะวัน วุ่น วุ่น เปน ถึงคลี
 ทั้ง เถ้า แก่ ไชยตน จำ บันดา สนม ออก ระ
 ทม ไป ทก แห่ง ตำแหน่ง ที่ ส่วน โคมยง
 องค์ อิศเทวี อยู่ ข้าง ที่ แท่น ทิพ ไสยา
 คอย ระวัง สังเกต อาการ ไข้ เหน ภูวไนย
 ทรวด ไทรม ลง หน้า หน้า ไม่ ไหว องค์
 ทรง สถิตย์ เหมือน นิทรา ดู อาการ พาน ฟ้า
 เหน หน้า ไป ค่อย ๆ เตือน เคลื่อน ลง

บัลลังก์ อาสน์ แหวก วิสูตร ทิพมาศ อัน ผ่อง
ใส กวัก พระ หัตถ์ ตรัส เรียก กำนัด ใน
จง รีบ ไป รับ แพทยา มา สนมพร้อม น้อม คำ
นัย อยู่ คับ คั่ง ได้ รับสั่ง เรว ไร ออก ไป หา
รีบ ทำเนิร เติร ต่วน ชวน กัน มา ถึง ช้าง
นำ จึง บอก ทำหรรจ พถัน เตียว นี้ องค์ อิศเรศ
เกษ มงกุฏ ประชวร ทรุต หนัก นาย เร่ง ฝาย
ฉัน ไป รับ พวก แพทยา เข้า มา พถัน เรว
เถิด ท่าน ไรศ หนัก อย่า นอน ใจ ษะ

๐ ทำหรรจ วัง ยิน สั่ง นาง สาวสวรรค์ ก็
ชวน กัน รีบ มา หา ข้ำ ไม่ ครั้น พร้อม
หมอ ยา ภา เข้า ไป กำนัด ใน นำ ทาง ขึ้น
ปราง ทอง เหล่า พวก หมอ ก็ บด โอสถ
ถวาย พระ ไรศ ร้าย ปะทะ ทน ยิ่ง หม่น
หมอง สนม นาฏ ราช แพทย์ ประคอง ไม่
ถูก ต้อง สัก สถาน ชนาน ยา สงสาร องค์

พงษ กระทบ ชาติยศ พุน เทวศ บน บัดลังก์
 อัน เลขา ทั้ง แต่ คำ สุริยน สันทยา จน
 เวตา ปะนิม ยาม การ ประจวบ จวน ประจุ
 ไสม ไกลแจ้ ระวัง แข่ง ไก่ ชัน สุนัน
 ชาน เดือน ดับ ดาว ลับ พระโยม มาน สุริ
 กาน สอง พ้า สุชาติต ทั้ง องค์ พระ อนุชา
 เสนา มาตย์ ข้า พระบาท ทัว ตำแหน่ง ทุก
 แห่ง หน ครั้น ภู เหตุ ทัว ประเทศ สดวน
 ต่าง คน ต่าง เข้า นิเวศ ด้ง ออก ลับ สน
 ปน บ้วน ถ้วน หก เหล่า น้า ที่ ใคร ๆ เฝ้า
 ชุม นุ่ม นึ่ง บ้าง กระเกณฑ์ ให้ กระเวน
 รักษา ด้ง พวก ชาว บ้อม ล้อม นึ่ง ระวัง
 ตน อาษาจาม หลาม ถ้วน ถือ อาวุธ อุดลุก
 ตาม ทาง ทุก แห่ง หน บ้าง ยืน เติร ลูก นึ่ง
 ระวัง ตน ต่าง คน ต่าง เติรียม ซึ่ง สัตรา
 ๐ ปาง พระปิ่น บดิน สุร พุน วิโยค กำ

เรีบ ไวก จวน เจียน จะ สังฆา ภอ รุ่ง แจ้ง
 แสง ศรี สุริยา ได้ เวลา จะ สวรรณ คั่นโดย
 ลม ปะทะ เสมหะ กำรบ หนัก ทาง วาโย
 ก็ ภาท ไม่ เติร ได้ เทพจร ผ่อน สิ้น ทุก สิ่ง
 ไป แสง พระไทย ส่อง องค์ พระ อะนุชา พื
 ขอ ฝาก นงเยาว์ กับ เจ้า ด้วย จง ชู ช่วย
 เฒ่า พงษ พระ วงษา ทั้ง สนม อัครเศ เขต
 อะณา พื ขอ ลา เจ้า แล้ว อยู่ สำราญ สิ้น
 เลียง สิ้น ส่อง น้า สังฆะ จาก ประเทศ เมือง
 มนุษ สุต สงสาร ไป เกิด เป็น เทวบุตร สุต
 สำราญ อยู่ วิมาน เมือง พ้า นภาไทย โนม
 อะรณวดี ศรี สวัสดิ์ นาง กระษัตร ไศก ทรง
 กันแสง ให้ อยู่ ช้าง ศพ พัสดา ไศกา โดย
 สิ้น ให้ ไศก ศัลย์ จำพรรณ ทูล โอ้ พระ
 จอม โมถี ทั้ง สี่ ทวิป ตั้ง ประทีป อัจฉริยะ มา
 ทัพ สุนญ จะ ทั้ง ผูก กัลยา ให้ อาตุร โอ้

นับ พูน เพิ่ม เทวศ ทุก วัน ไป สาว สนม
ว่า พระ ร่ม ประชา ราชย์ ข้า พระ บาท เหล่า
คณา ได้ อาไศรย แล พระเทศ ปก เกษ ทุก
คน ไป โอ้ แต่ นี้ ก็ จะ ได้ แต่ อัมมณ
นาง ไชยธำ ว่า แต่ นี้ มี แต่ เสรี จะ เงียบ
เหงา สงัด สิ้น ทุก ถิ่น ถาน ที่ เคย ขึ้น จะ
ไม่ ขึ้น รื่น สำนวน เคย สำนวน ก็ จะ พร่า
นอง น้ำตา ทั้ง เถ้า แก่ แล เลี้ยง ถ้วน ไศก
ศัลย์ สรรพพรรณ รำ ให้ พิไร ว่า โอ้ พระ
องค์ ทรง ธรรม ไม่ กรุณา มา ตัด ช่อง สู้
ฟ้า พระ นิพาน ออก แล เลี้ยง สาว สวรรค์
สนั่น ก้อง หุณ ร้อง รำ ให้ ใน สถาน วัน
นาราช กระษัตรา ปรี ชา ชาญ ให้ จัด
การ เตรียม โกฎ อัน เรือง ร้อง งาม วิจิตร
รู่จี มะณี สด มรกฎ แสง ศรี ไม่ มี หมอง
แล้ว เชิญ ศพ ภูวไนย ใส่ โกฎ ทอง อัน

เรื่อง รอง นพรัตน์ ชัชวาลย์ วันนาราช กุมาร
 ชื่น พาน ภพ เปน จอม จบ ทุก ประเทศ
 เขต รสถาน ครั้น เสร็จ สัพ รัชสัง ให้ ตั้ง
 งาน จะ ทำ การ พระศพ กระษัตรา เปด
 ทำหรรจ ตรวจ วุ่น ทั้ง วัง หลวง ทุก กระ
 ทรวง แยก ย้าย ตาม ซ้าย ขวา ทั้ง ไพร
 นาย จำย วุ่น หลาย วัน มา เปน โกลา แต่
 ล้วน พวก ทำการ บ้าง ก็ ดี ทองคำ ธรรมชาติ
 เตียรตาษ หลอม แล้ แห่ สถาน สลัก ทุน
 วุ่น กัน ให้ ทน การ ทุก วัน วาน รัช เร่ง
 ทำ เบญจา สนาม เมรุ เกณฑ์ กัน สนั่น มี
 จำย นำ ที่ หาบ หาม ตาม ภาษา บ้าง เลื่อย
 ถาก ถาก ไม้ ไล่ กัน มา สาระภา อยู่ จน
 คำ เร่ง ทำ การ พวก ทำหรรจ ตรวจ ตรา
 โกลา หน บ้าง แยก ชน เบิก ของ ก้อง
 สถาน ก็ เร่ง รัช จัด กัน ทุก วัน วาน อด

เล่ม ๑

๑ รามสิน ๖๖

๑๓

หม่าน วุ่น มา ทุก นาที ทั้ง เข้า คำ ทำ ไป
มิ ได้ หยุด อุตตฤต ทุก แห่ง ทำ แหน่ง
ที่ ทั้ง ลี ด้าน การ เร่ง เปน โกลี แข่ง น้า
ที่ ทำ มา ไม่ ช้า การ ทุก หมู หมวด ทูวจ
เกณฑ์ ทำ เมรุ หลวง ตาม กระทรวง น้อย
ใหญ่ ใน สถาน ได้ สาม เดือน สาม วัน
ทิวา กาล สำเร็จ งาน เมรุ ทอง ดู ผ่อง
งาม ทั้ง เมรุ ชีก เมรุ แซก สำ ท่วง ฉัตร
รูป สง สัตว์ ทั้ง ไว้ ใน สนาม เทพ นม
กนิร ดู งอน งาม ทั้ง ไว้ ตาม แต่ง ดิด
ประดิษฐ์ ทำ เบญจา ทอง ผ่อง ศรี มณี
รัตน์ กระ้าง จัด โชติ ช่าง ดู งาม ชำ
มี คูหา อารักษ์ ยืน ประจำ ช่าง สลัก
ฉลาค ล้ำ ประจำ ลาย ที่ ขึ้น กลาง ล้วน
กระถาง ต้นไม้ ตัด ประจง จัด เลิศ ล้ำ
ทำ ถวาย มี ฉาก เรือง เนือง วาง ช่าง ะ

บาย พรวณวาย รับเสด็จ เสด็จ ทุก อัน ท้อง
 ษนาม ทตาม ล้วน ด้วย ราช วัตถุ สาระพัด
 พร้อม ขึ้น ทุก สิ่ง สรรพ แล้ว เตรียม เกณฑ์
 กอง แห่ ออก แจ จัน จะ เชิญ ศพ ทรง
 ธรรม เข้า เมรุ ทอง ทั้ง แตร สังข์ ดัง ตาต
 สนั่น หลวง คำ กระทรวง สาระพัด ไม่
 ชัด ช้อง สาระถิ ชับ ม้า พา ชะนอง
 พิไชย ราช รถ ทอง ก็ ถึง พลัน แล้ว เลื่อน
 ไกฏ ลง ใส่ กระโต นาก กว้าน ก็ ลาก
 ถอย เลิศ ดู เนิต ฉั่น มนุษย์ แต่ง แปลง เพศ
 เปน เทวัน ประคอง ไกฏ ขึ้น คั่น กระ
 โต ทอง สถิตย์ เหนือ เบญจา มุขดา มาศ
 งาม สอาด เอก เคี่ยม ไม่ เคี่ยม สอง ฝ่าย
 สาว สรรค์ กัถยา น้ำ ตา นอง สำหรับ ร้อง
 ร่ำ ว่า สาระพัน ทำ เปน อำ โอรุ ไร่ พระไพ
 แก้ว มา ถับ แล้ว ไป สู่ สถาน พิมาน

เล่ม ๑

๑ รามสิน ๖๖

๑๕

สุวรรณค์ ที่ หัวเราะ ก็ พลอย ร้อง ออก
ก้อง กัน สาระพัน สังข์ แตร แซ่ สำเนียง
โชน ตคร มอญ รำ ระบำ เต็ม บ้าง ก็ เล่น
เรื่อง ยุชัน สนั่น เสียง หก ชะเมน เชน
กาย อยู่ ร่าย เรียง แซ่ สำเนียง หนุ่ม สาว
เมื่อ คราว งาน จะ เหลียว ชำย แด ขาว เก
ษา ขาว ที่ สาว ๆ สาว ๆ หน้า สง สार ที่
เถียนโถ้น ไม่ ต้อง โทน ให้ ป่วย การ เมื่อ
มี งาน แสน สุข สนุกนี้ คັນ ดาว พะมา
มอญ ขวน ขวน กัน เทียว นักเลง เลี้ยว กิน
เล่า มา ถลัน ใคร จะ เต็ม เล่น พ่อ เอา
แม่ มัน บ้าง ดี วัน จับ ได้ เอา ใส่ คา พวก
เจ้า ชู้ กรัง กรัง ผู้ หญิง ติด ทอด สนิท
ตาม เล่ห์ เสนหา บ้าง นิด เนะ แพะ โดม
โถม สุตา เอนดู น้อย เกิด คอย ถ้า ที่ โรง
บน ปาง พระ จอม บั๊ตะพิน ปืน ประเทศ

ครั้น สุริเยศ เคลื่อน ค่อยๆ พระ เวหน เข้า
 ห้อย ทรง ทรง รศ สุกนธ์ ปน ทรง เครื่อง ต้น
 เสรีฯ สัพ ประทับ งาม พร้อม ตำหวาจ ตรว
 เจริญ กระทบ งาม นำ เสด็จ ออก พลับ
 พลา นำ สนาม สะพรั่ง พร้อม เสนา
 อาษา งาม ออก เคลื่อน ตาม เสด็จ มา พลับ
 พลา ทอง พระที่นั่ง ยี่ ประทับ กับ เกย
 แก้ว อัน เพรต เพรว พราย ศรี ไม่ มี สอง
 พระ เสด็จ เสรีฯ ขึ้น พลับพลา ทอง อัน เรือง
 รong ผูก ม่าน เพดาน ดี สถิตย ขึ้น บัด
 ถึงกั อะลงกฎ ฑู งาม งค พลับ พลา หลัง
 คา ศรี ฝ่าย พวก เล่น เต้นโกลด เปน โกลดี
 ต่าง ๆ มี นำ พลับ พลา สาระพนั ถีบ
 ชิงช้า ฝรั่ง ทั้ง จัก หนู เปน คู่ คู่ มงครุฑ ฑู
 ขบขัน เหล่า พวก เล่น เทพ ทอง ร้อง ต่ำ กัน
 ควาย ไม่ ท้น กัดบั ตัว กระต๊ว แหง เจ้า

พวก ถือก บ่วง ไฟ ใจ ชี ขลาด หก ล้ม
 พลาด คน ฮา จน เลี้ยง แห่ง พวก พระโบ
 ไผ่เต็น เต็น กลาง แผลง รำ ทวน แทะ เลีย
 ทำ ถลา ไป คู่ กระบอง จ้อง จด ไม่ ถลา
 ตี กัน ตะ แทะ บัน ไม่ ทน ได้ กระ บอง
 หัก ตัก ปาก ตะบัน ไป ทน ไม่ ได้ ถลา
 ทาย ถวาย บังคม คู่ กระบี่ ต่อ กระบี่ ตี
 กัน พลาด สอก พิชาว ร้อง เอะ เตะ ประ
 สม เลี้ยง ตัง อัก พระงัก หงาย ระบาย สม
 ก็ เช่า ล้ม คว่ำ เช่า เม่า ด้วย เช่า ลา เจ้า คู่
 มวย คุม ไร่ ไม่ เติบ เตอ หลอก ให้ เกอ
 แล้ว บัด ชัก หมัด หน้า ชก ถลา ช้า ดวย
 สอก ช้าง นอก ฮา ถูก เช่า หน้า ออก ย่น
 ลง เขี่ยต ยาว พวก แห่ กรวด อวด เตน เต็น
 แพนอ้อ เม่า ออก จ้อ เลี้ยง แจ่ว ร้อง แอ่ว

สาร ว่า เปน เพลง ชม โฉม ประโคม ลาว
 ออก เกียวว กราว น่ำ พลัมพลา เมื่อ สายัณห์
 พระ สุริยง ลง ลับ คีรี ศรี บ้าง ก็ จุต อัค
 คี ชมิ ชมน ใน เมรุ จุต ะย้า แก้ว อัน แพรว
 พรัน ตุ สว่าง ตั้ง สวรรค์ ขึ้น วิมาน น่ำ พลัม
 พลา จุต ไต้ อยู่ ราช รอบ ชุนนาง หมอบ น่ำ
 ที่นั่ง คอย ฟัง สาร เจ้า พวก หนึ่ง ตั้ง จอ น่ำ
 พระ ตาน คอย องการ โอกาส อยู่ พร้อม กัน

๑ ปาง พระองค์ ทรง ทัพ จบ จังหวัด ตำรวัด
 ตรัส กับ ชุนนาง หนึ่ง อยู่ นั้น ให้ ไป เรัง พวก
 หนึ่ง โหม โรง พลัน แล้ว ให้ มัน เต้น เหล่า
 เสา ดงกา ฝ่าย พวก ชุน นาง ตำหวาจ หลัง
 ได้รับ สิ่ง บังคม กัม เกษา ก็ คตาน ออกไป
 บอก พวก เจรจา ตาม กระแส สิ่ง มา ทุก สิ่ง
 ไป เจ้า พวก หนึ่ง ได้รับ สิ่ง พระ ทรง ศรี
 กตอง ก็ ตี ตูม ลั่น สนั่น ไหว ทั้ง ฉาบ โกร่ง

ก้อง ลั่น สนั่น ไป จุต เทียน ไชย เบิก นำ บุชา
 ทรู เจ้า พวก ภาว ว่า ภาว ปี่พาทย์ รับ แล้ว
 ตับ เทียนไล่ ไบ พลุ ญ จิ้ง จุต ไฟ ใน สว่าง
 เอา หนึ่ง ชู ภอ ต่อ สู้ กัน แล้ว ก็ จับ สิ่ง
 สอง วานร ต่อ กร กัน สาม หน บัด เดี่ยว ตด
 ทาง มัด รัต ลง กติง ก็ ภา ไป หา ฉายี ทั้ง
 สอง ถึง ฉายี ไปรฏ ปล่อย ทั้ง เลี้ย บำพลัน
 อุดตลุด จุต ไฟ ดอก ไม้พุ่ม ทั้ง สาว หนุ่ม
 นวน สม คุ คมสัน ไม้กระถาง วาง เรียง ไว้
 เคียง กัน พันธะวัน วัง ไชว ดอก ไม้กล ทั้ง
 แสนท่า ชาติ ดอก ไม้ ตู สัก สู้ จุต แดง ทุก
 แห่ง หน ทั้ง ข้าง ร้อง ปอ้ง ปีบ นก บิน บน
 ม้า ดอก ไม้ไล่ คน เลียง เฮ ฮา กรวด เขา
 จุต ผุด ขึ้น บน เวหาศ พระเนียง สาดพ่น ไฟ
 ติด ผ่า ดอก ไม้ พ้อม เบ็ด แฉง แกว่ง ไป มา
 มี เค้า ปลา สาระพัน คุ ชัน จริง ทั้ง มังกร

ซอ้น ชู วิเชียร ชาติ ออก เกล็ดน กลาด ไคม
ญวน สวน กั้น วัง ถึงหโต ถัด พัด แก้ว พิกต
จริง พริ้ม ทก สิ่ง น้า พลับพลา น้า สำราญ

๑ บ้าง พระ จอม ธานี บิน กระษัตร โสม
นั้ ปรี เปรม เกษม สานต์ ครั้น เวลา ประ

นิม ยาม การ พระ ภูบาล เสร็จ จาก พลับ
พลา ไชย พวก ตำรวจ จด ใต้ ราย ถนน

ออก สับสน หน้า หลัง สว่าง ไสว สิ่ง เสด็จ
เสร็จ กลับ เข้า วัง ใน ถึง พิไชย ปราง

มาศ ปราสาท พลัน เสน สนุกนี้ ศกไช ระ
โหทาน พวก ดู งาน ปรี เปรม เกษม สันต์

ทั้ง หนุ่มสาว ชาว เขตว นิคม คันธี ทก คื่น วัน
มิ ได้ เว้น สัก เวลา ถึง ครั้ง เดือน มี งาน ประ

มาณ นั้ ถวาย พระเพลิง เสร็จ สัพ ด้วย หันษา
เอา โกฎ ทอง รอง พระธาตุ สอาด ทา ไว้ มหา

ปราง รัตน์ รัชกาลย ราช

๐ ปาง พระจอม จักรพงษ์ ทรง สวัสดิ์ดี ผ่าน
 สมบัติ ชาติทุก ทุก สถาน เป็น ปิ่น บัก
 หลัก หล้า ปรีชา ชาญ กำหนด นาน เน้น
 มา ใน ธานี จึง รับ ตั้ง ตั้ง งาน การ ภิเศก
 เอา เป็น เอก อัครเศ มะเหียร กับ ไฉนยง
 องค์ อรุณวดี ผู้เป็น พี่ สไฟ แต่ ก่อน มา ครั้น
 สำเร็จ เสร็จ งาน การ สวัสดิ์ดี จอม กระษัตริ
 สุต แสง เสนหา ได้ หลาย เดือน หลาย วัน
 นิรัน มา จน ลูกยา ที่ อยู่ ใน อหฺร ถ้วน กำ
 หนด ทศมาส ฤมาว น้อย จะ เกิดขึ้น คล้อย
 จาก กรรม ดวง สมร ให้ รัตนจวน ป่วน ปวด
 พระอุทร ทรม สมร คลอด บุตร บุรุษ ชาย
 ด้วย บุญ ของ หน่อ นารธ อาสน์ เทเวศ ทำว
 ตรีเนตร จอม เทพ ทั้ง หลาย ที่ นิ่ง แก้ว โกลี
 วาคี คาย อะติ ร้าย เหตุ นี้ คง มี มา ทิพนตร
 แจ้ง เหตุ ก็ สงสาร จาก วิมาน เมือง ดาว

ดึงษา บันดาล ดับ อับ แสง พระ สุริยา ลง
 ปราง ปรา ทิพมาศ ปราสาท พลัน ร่าย พระ
 เวช บัง เนตร สนม นาฏ แล้ว นิมิตร พรหมมาศ
 พระแสง ขรรค์ ให้ เต็ก ๆ สม เต็ก คดอด
 จาก ครรภ์ จอม เทวน์ วาง ไว้ แล้วให้ พร
 มนุษ ใน ไต้ พืน ถ้ำ ขึ้น ฤทธิ ให้ ม้วย
 มิต ดว้ย แรง พระแสง ศร เจ้า ยืน ไหญ
 ไป หน้า จง ถาวร พระแสง ศร โต กับ
 สำหรับ กาย ครั้น เสร็จ สัพ กตบ หลัง ยัง
 สถาน สู่ วิมาน เมือง พ้า เวหา หาย ฝ่าย
 ฝูง สาว สรรค์ ท่าน ขวี่ ยาย ก็ วุ่น วาย ปราง
 ทอง กอ้ง สำเนียง ตก ตะลึง ชึ่ง ตา ประ
 หมา นึ่ง บ้าง ก็ วึ่ง ตัก น้ำ แล้ว พร่า ถียง
 บ้าง คว่ำ มิต บ้าง คว่ำ ไม่ ยืน รวย เรียง แซ่
 สำเนียง สาว สรรค์ จำนั้นจา ทาง อะนงค์ ลง
 จาก ปราง ปราสาท ขึ้น ทูล ไทย ธิราช ปืน

เกษา ขอ พระองค์ จงได้ กรุณา อัน ชีวา
 อยู่ ไต่ บทมมาถ บัด นี้ จอม นารี ศรี สวัสดิ์ดี
 นาง กระษัตริย์ คดอด บุตร สุด สงสาร เปน ชาย
 เนิบ เนิบ โฉม ประโลม ถาน แต่ ญาณ
 บ้าง ก่อน ไม่ เคย มี ทรง อาวุธ สัตรา ออกร
 มา ครบ พระทรง ภาพ ได้ ไปรด ซึ่ง เกษ
 บ้าง นรินทร บิน นระว จอม ถาน พัง คดีดี
 หนาท ทวาด ตั้ง อุ เหม่ ๆ อ้าย ลูก ท
 ลักษณะ มี ศรี ศักดิ์ ตั้ง นระวณ อัน ทรง สังข์
 ไม่ เคย เหน เช่น ขาติ อุบาทว์ ตรัส แล้ว
 จาก บัดตั้งก อัน รุจิ เสด็จ ลง ปราง ปรา มหา
 ประสาท มณเฑียร ทอง ทิพมาศ มณี ศรี ตำ
 เนร นาด ยাত্র เยื่อง จระดี ประทับ ที่ ท้อง
 พระโรง อลังการ สะพรั่ง พร้อม เสนา พฤตมา
 มาย บังคม บาท คัง คับ สลับ สดอน ทั้ง
 ขอ เฝ้า ชาว ที่ ชุดิกร นรินทร นิราช อัน

ทรง ไชย จักรพงษ์ ทรง พระ ถิ่นนาท
 กระเทียบ บาท บน ที่นั่ง สนั่น ไหว พิโรธ
 เรียก ไทมา มา ท้น ไท เหวย ๆ อ้าย มะหา
 พลุตก พรหมณ์ มิ่ง ว่า ผู้มี บุญมา ลง มาเกิด
 อัน ถ้า เลิศ เลื่อน คึก จะ นึก ขาม ที่ นี้ สม
 คำ ข้อ มิ่ง ทูล ความ นาง ไฉน งาม คดอด
 บุตร นั้น สุด ดี ทั้ง สอง กร กุมศร พระแสง
 ขรรค์ สาระพัน จะ ประเลี้ยว ทุก สิ่ง ศรี มิ่ง
 หมอ ดู ูธาย ร้าย ฤา ดี ู เกิด มาไม่ มี
 เหมือน เช่น มัน ถ้า แม่น ผิด ถ้อย คำ จะ ทำ
 โทษ ล้น ทั้ง ไศตร มิ่ง จะ ภา กัน อาสญ์ แม่น
 ว่า ถูก ู จะ ได้ ให้ าววัน ไทมา ล้น สุด
 คร้าม ด้วย ความ กลัว ุวย สำหรับ จับ กระ
 ตาน คตาน ขยด ประจง จด ชีต หาง วา
 เปน หัว หน้า ออก ชีต ชีต เส้น ไม่ เปน คัว แต่
 ไทย กลัว ทูล ทิม ว่า อาธรรม พระจอม ภา

จักรพรรดิ ชัดยศ สะดัม เหตุไฉน หุต กระเซม
 ลันต์ ไม่ ทรง ยศ ทศมิต จิตร ธรรม ถ้า
 เลียง มัน ไหญ่ มา เบื่อง นำ ไป มัน จะ
 กตัวอะไร ภู ผู้พ่อเลียง ถ้า แม้น เพ็ญยง แล้ว
 ชีพ คง ตักไชย มันชาติ หอก ข้าง แกร่ ฝอย
 แห่ไฟ ถ้า เลียง ไว้ คง ร้าย มาก กว่า ดี สิ่ง
 ไห ต่อ แพน้อย เขา ดอยได้ อย่า เขา ไว้ ให้
 เปน เลียน บุรี ศรี รับตั้ง เสรีจ พระเสด็จ
 จรติ ขึ้น จาก ที่ แทน ทิพ โรง ทอง ทำเนิ
 รัต ขึ้น ปราสาท มรกต อัน สุก สด ถ้วน มะ
 ณี ไม่ มี สอง พร้อม สนม กรม นาง บน ปราง
 ทอง บำเรอ ร้อง ชับ ขาน ประสวร ตั้ง ฝ่าย
 เสนา ข้า ฌดอง ดอง บาท ก็ เค็ดื่อน ศลาต
 ฎก แพร อยู่ พร้อม พรั่ง แล้ว เค็ดื่อน ดอย ดอย มา
 ข้าง นำ วัง ประทับ ยั้ง หยด ภาภ ทำหนัก แพร
 ๐ บ้าง พระยอด นารี ศรี สวัสดิ์ นาง กระ

ษัทร กอด ถูก ไม่ ห่าง แห ครั้น เขา เอา ถูก
 น้อย ไป ลอย แพ ก็ เสง แซ่ ไทก ศักดิ์ สนั่น
 ปราง วึ่ง ตาม พระ ถูก ยา น้ำ ทา ทก สอง กร
 ค่อย น ออก เข้า ผาง ๆ เจ้า กถึง เกด ออก เตือก ตัว
 ไป ตาม ทาง พระนุช นาง นึ่ง ขบ สลบ ไป
 น้ำ กุดาบ อาบ โลม โนม สวัสดิ์ นาง กระษัทร
 ค่อย ทั้ง สติ ได้ แล้ว เขิญ ชวน นวด นาง
 ขึ้น ปราง ไชย บ้าง เลย ไป ส่ง พระยอด ชั้ติ
 ยา ออก แซ่ เลียง สาว สรรค์ กำเนิด นาง ตาม
 ส่ง ราช กุมาร มา ถึง ท่า สงสาร หน่อ ขิบ
 ดิน ปีน ประชา เปน เวรา กุมาร น้อย ต้อง
 ลอยชล สุด จะ มา ตร หวาด วุ่น คว้า บัญ ฤทธิ
 เทพ สถิตย รุกขา โกลาหล พะยุ พะยับ อับ แสง
 พระสุริยน คว้า เตชะ หน่อ ภูวเรศ จึง บัน
 ดาล เขา เลือก ไส ไหล เดือน ตาม กระแส
 เลียง แอ ๆ ใจ ว่า น้า สงสาร ที่ ใจ น้อย

พลอย คิต จิตร ำคาญ พระกุมาร ถอย มา
ใน สาคร เทวา ใน มหา ทะเล หลวง ต่าง
ดี ทรวง ทุภษ โทม สหัตถ์ ถอน ทั้ง ฝูง เทพ
เจ้า ช่วย อำนวย พร อย่า ให้ มร มรณา กลับ
มา วัจ เจ้าว ำ แว่ว เลียง กุมาร น้อย ใน
แพ ถอย กลาง มหา คงคา ชัง เศษ บุญ ไม่
เคย ตาย วาย ชีวัจ เทพ ทั้ง ำรักษา ใน ท่า ธาร

๐ จะ กล่าว ถึง พราหมณ์ พฤติ พรหมเมศ
รู้ ไตร เกท วิททยา มหาสาร ได้ ำศึกษา ปา
โมกข อาริย อยู่ เขต ร บ้าน ประจันต คีรี
สิน แวน แคว้น แตน เมือง กระบิลพัต ริม ไพร
ชัย เนา แนว แถว วิถึ เปน สุข แสน อยู่ ใน
แดน พระนาถิ รู้ ำกำริว ไสย เกท วิเสศ ครัน
แก มี บุตร สุต แสน แสนหา ตา บิดา รัก ร่วม
ภริมย์ ชวัญ ชื่อ มาโดย สงคราม ดู งาม ครัน
แต่ แม่ นั้น มรณา มา ชำ นาน จน พราหมณ

น้อย มาโดย ไต้ เจ็ด ขวบ เพราะหี ประจวบ
 จะ จาก ที่ ถิ่น ถาน ยัน บิดา ก็ ชะรา มา ชำ
 นาน แก พิกาด ถึง กรรม จะ มรณา จึง ร้อง
 เรือ ภูเขา เข้า มา ไกล แล้ว รำ ไร สัก
 สอน โอวธา พ่อ พ่อ พวง ดวง จิตร ของ
 บิดา พ่อ ขอ ถา เจ้า ทาย วาย ชีวี่ เมื่อ วาน
 วัน อัจจวชัย แผ่น ดิน ไหว พญ ใหญ่ บัง
 แสง พระสุริ ตรี เขา เอา หน่อ บุตร เจ้า ธานี
 ผู้ บุญ มี ลอย มา ใน สาศร เธอ ไม่ ทาย
 วาย ชีวี่ตร ด้วย บุญ ฤทธิ์ เทพ เจ้า เขา ถึง
 ขร บำรุง เลี้ยง รักษา ไม่ อาวรณ์ อยู่ ช้าง
 ทิศ อุดร ลั่น เขตร คณ พ่อ ทาย แล้ว แก้ว
 ตา อุดาห์ แสง จะ ไต้ แสง พิง รัก เปน
 มัค ผล ค่อย อยู่ เกิด ขวัญ อ่อน อย่า ร้อน
 รน ลั่น เลี้ยง ลั่น ชนม์ บัด โดย ถาน จะ
 เปรียบ ใจ เปรียบ ไฟ ใน อัจจลัม เหมือน

คน ตับ ลื่น แสง น้า สงสาร ออก แซ่ เลียง
 บ่าว ไพร ที่ ใช้ การ เลียง ประสาร ไสกา
 ปฤกษา กัน แล่น สงสาร พรหมณ์ น้อย
 กตอย สวัสดิ์ ใจ จะ ขาด ด้วย บิดา ที่ ภา
 ลัญญะ สะอื้น ร่ำ พร่ำ ว่า สวรรพณ เจ้า กอด
 ศก พ่อ นั้น ไม่ วาง มือ เจ้า ประคุณ ทูล
 เกด้า ของ ลูก แก้ว จะ ทั้ง ลูก เลี้ยง แล้ว
 จริง ๆ ฤา เจ้า ก่อน ออก ชก ทรวง ทั้งสอง
 มือ โอ้ แต่ นี้ นับ จะ รือ ระทม ทะวี่ อนันดา
 แม่ ตาย ไม่ วาย ถวิล พ่อ มา ลื่น ซ้ำ ม้วย
 ไป เปน ผี จะ อยู่ ไย ให้ ยาก ลำบาก มี
 เจ้า กอด ศก ไสกั น้า ภา นอง โอ้ นับ วัน
 นับ เว้น ไม่ เหน แล้ว กับ พระ ทูล กระหม่อม
 แก้ว ไป ทั้งสอง หัว ออก ลูก อยู่ หดั่ง จะ
 พัง พอง นับ จะ นอง น้า ภา ไสกา โดย
 พระคุณ เอ๋ย เคย เหน ทุก เย็น เข้า จะ เปลี่ยว

เปล้า เอกา ที่ อาไศรย แม่ ก็ สูญ บุญ พ่อ
ก็ ลื่น ไป โอ้ แต่ นี้ นับ จะ โทษ พระ บิดา
ครั้น ลื่น โศก ส่าง เศร้า บันเทา หาย คำ หดิ่ง
ชาย-พร้อม พรัง ทั้ง ซ้าย ขวา บ้าง ตัด ถ่อ
ต่อโถง เปน โกลา ตาม ประสา พวก พราหมณ์
พรหม จรรย์ แล้ว สำเร็จ เสร็จ ไล่ เอา ไว้ ศก
ถ้วน คำรพย สาม เดือน ยัง โศก ศัลย จึง เมา
จี ฆี พระ บิดา พถัน แล้ว คำ ไทย ทั้ง นั้น
ก็ กลับ มา ะ

๐ ฝ่าย มาโดย สงคราม เจ้า พราหมณ์ น้อย
แสน ละห้อย โห่ ให้ ใน เคหา คิด ถึง ความ
พ่อ สั่ง หลั่ง น้ำ ตา โอ้ โอ้ ออก อาตมา นี้
มี กรรม จะ ไป เทียว สันจร ซอก ซอน หา
ใน เวณ วง หิมวา คีรี ศรี เหมือน พ่อ สอน
จร ไป คง ได้ ดี คิด แล้ว หยิบ คำกริ์ สั่ง
บ่าว พถัน ค่อย อยู่ เกิด สุ เจ้า เจ้า เคหา

เล่ม ๑

๐ รามณิน ๖๖

๓๑

เรา จะ ถ้า ก่อน แล้ว อย่า ไสก ศัลย แม้น
มิ ตาย วาย ชีพ ชีวัน คง จะ คืบ ย้ง ประ
จันทศิริ ๖๖

๐ ฝ่าย แก่ สาว บ่าว ไพร่ ที่ ใช้ สอย แห
พราหมณ น้อย ร่ำ ลั่ง ยั้ง หมอง ศรี ต่าง
วิตก ออก ตรม ไม่ สม ประติ เปน จน ใจ ไม่
รู้^๑ ที่ จะ ห้าม ปราบ แส่น สงสาร พราหมณ
น้อย กตอย สวาสดิ์ ค่อย ถิลาศ เลียบ บำ พนา
หนาม ถึงขร เขิน เนิน ผา ถิลา ตาม ค่อย
ไต่ ตาม มรคา พะนา ไถย ตั้ง ภักตร สู ติศา
ยิตา สอน มุ่ง อุดร หมาย เดิร เนิน ไสถ
ระวัน กดิน บุนผา สุมาไถ ที่ กลาง ไพร หอม
หวด รำควน ดง จำปา ขาว สาวหยุด พุดตา
แย้ม อังกาบ แกรม มนทา กับ กาหลง ที่ ไม่
ดอก ๑ ตก ออก ตาษ ดง ที่มี ผล หล่น
ลง สุขาธาร เจ้า พราหมณ น้อย เก็บ ผล ที่

หต่น ร่วง ตะมุด ม่วง บริโภค เป็น อาหาร
 ค่อย ผาสุก บุค บำ ทรมาร ทาง ก็นิดาร เอกา
 อสุห์ ไป เข้า เตี้ยว ถัด ตัด ชำม ถึงขรโชต
 • ถ้วน เกษ โกฎ กอก ก้ม พ่ม ไสว ทั้ง ยง
 • ยอ ผื่อ แพบ มะเฟื่อง ไฟ มะสัง ไทร โสภ
 สัก สี่เสียด แชม นก ดอกบัว มัว เติร เมิน
 ณะม้อย กะตั่ว เต็น ตาม กะต้อย เข้า ภา้อ
 แชม นก แก้ว จับ กับ กิ่ง พิกุน แคม นาง
 แยม เยื่อน เหมือน จะ แยม เมื่อ ยาม เย็น นก
 ตะขบ คาบ ตะขบ ขึ้น คบ ข่อย นก เขา คอย
 เกล้า คู่ หมู่ กังเชน นก กระจาบ คาบ กระ
 จับ ขึ้น จาก เสน เพื่อย ระเนน แด ถิว หิว ๗
 ใจ ใน ลำธาร ถาน แด กระแส สะอาด ประ
 หุม ขาดี สักบุศ ผุด ไสว จอก สาทร้าย สาย
 บัว มี ทัว ไป คงคา ไส มัจฉา เตี้ยว หา กิน
 ผุง กระให้ ไถมา ปลา สวาย เตี้ยว ผุด ว่าย

เวียน วณ ใน ชล สินธุ ปตา ช่อน นวณ นาง
 สถิต ณ มิต ดิน ษะโต ดิน ได้ กระตี วัง หนี
 เกรียว ริม ษะตา น้า ที่ เปน ทิว พุง ดู เว้ง
 วัง สุต ตา พฤกษา เขียว ที่ ชาย บ่า หญา
 รก วิหก เกรียว อีเหน เที้ยว ชัก แถว เหมือน
 แมว คราว หมู เลื้อ ปตา ชามต เที้ยว เลียบ
 หนอง กระทุง ทอง ดอย แผ แถ ออก ขาว
 นก ยาง ย่อง มอง ปตา แข็ง ขา ยาว อีไก่อ
 ก้าว ไก่อ เก้ง เขย่ง เดิร สรรพัต สัตว์ บ่า
 พนาเวศ ทั้ง คชเวศ นา นา ใน บ่า เขิน สิงห
 ราช ผาด แผ่น ขึ้น ถ่น เนิน กิณร รำ ทำ สเห็น
 ระกวย อาย เดิร พตาง ชม พตาง กตาง หิม
 เวศ จน สุมิยศ พวย พุง ขึ้น รุง สาย เจ้า
 แดต ร้อน ช่อน สิ้น กำลึง กาย ภอ ถึง ชาย
 เฟิงผา ริม ลำชล อนาคต เหนื่อย เมื่อย ถ้ำ น้ำ

ทา ตก ไ้อ์ ไ้อ์ ออก เรา เหน ไม่ เปน ผด ได้
 เจ็ด วัน ตน เติร ผู้เดียว ตล ถึง ผัง ชด ล้น
 เขตร มรคา ไอน หนอ บิตร เรา สอน ลัง
 จม ถึง ผัง แล้วไม่ เหน เหมือน เช่น ว่า ก็ สุต
 จิตร ที่ จะ จร อ่อน ระอา แม่ น้ำ กว้าง ขวาง
 หน้า เปน จน ใจ เจ้า หน้อย อ่อน ผ่อน รัก
 ที่ เจื่อม ผา ริม ษะดา แสน ภา ที่ น้ำ ไหล ภา
 แพ น้อย ที่ เขา ลอย กุมาร ไป เติง ร้อง
 ให้ แอ ๆ ใน แพ มา เจ้า พราหมณ์
 น้อย ยินดี เปน ที่ สุต เหน แพ ลอย กตาง
 สมุท ก็ หรรษา ไม่ คิต ตัว กลัว ตาย วาย
 ชีวา โดด คงคา วาย ข้าม ไป ตาม แพ เจ้า
 เลือก วาย มา ใน สาคเวศ น้า สมภพ
 พราหมณ น้อย ลอย กระแส กระตีก กระตือก
 เลือก ตะบึง จน ถึง แพ เจ้า พราหมณ แด
 เหน กุมาร ทาน ทา งาม วิไล ใน โลกย ไม่

มี สู้ แล้ว พลิก ดู ลวดลาย ใน หัตถา ลำ
 อาจ นวด ล้วน เลิศ วิไล ตา ได้ บัญจะ
 ถักขนา ทุก สิ่ง อัน แล้ว เหน้ ธร กับ พระ
 แสง ยิ่ง แสง นก ดู เด็ก ๆ น่า รัก ทุก
 สิ่ง สรรพ์ ฤา เทวา มา ให้ ไว้ บ้อง กัน
 เหน้ จะ มี บุญ ครัน พระ กุมาร ถวาย บังคม
 สม คิด แล้ว อัม ขึ้น ได้ ตัก ขึ้น เชย เกษม
 สานต์ เอา ไม้ หัก ควัก คู้ ชลธาร จะ ภาย
 แพ กุมาร ขึ้น ผั่ง ชล แต่ วัง คัด วัง วาด
 ไม่ หวาด ไหว น้ำ ก็ ไหล เหย ลอย ระเห
 ระหน ภาย ไม่ ไหว ไหล ขวาง มา กลาง ชล
 ประจวบ จน ถึง ชื่อ สะดือ ทะเล งาม

๑ ฝ่าย ผู้เฒ่า ที่ รักษา คงคา เขียว ชำเโลง
 เหลียว เหน้ แพ น้อย ลอย หัน เหน้ มั่น ยิ้ม
 พลง ทาง นึก สมคะเน ดู เหม่ ๆ เด็ก น้อย
 น่า ถิน ครัน โลด ทะลิ่ง ผั่ง ผาง มา กลาง

สมุท กระโจน ชุต ฉวย แผ กระชาก หัน
 ได้ จับ วุ่น ผลุน วิ่ง พันตะวัน สงสาร สอง
 ตัว ลั่น ต้วย กลัว ไภย ช้าง มือ ขวา คว่ำ
 ศร พระแสง ชัก มือ ซ้าย อัง น้อย รัก พลาญ
 ร้อง ให้ อี ผู้ลื้อ เหลือ หยาก วิ่ง เข้า ไป
 เจ้า ฟาด ต้วย ศร ไชย อันศักดิ์ดา ถูก ยักษ
 ร้าย กาย พับ ลง กับ ที่ ยักขินี เพียง ชีพ จะ
 สังฆา ต้วย ฤทธิรอน ศร ศรี อัน ศักดิ์ดา เกิด
 สำหรับ กุมารว อัน เรื่อง ไชย เจ้า พราหมณ
 เหน ยักษ ขบ สดบ นิ่ง เอะ ตาย จริง ฤา
 ล้ม ลง ไภย ให้ เจ้า ยืน คิด พรัน จิตร ไม่
 วาง ใจ วิ่ง เข้า ไป หมายถึง ข้า อะสุริ อี
 ยักษ ยก มือ ไหว้ว พ่อ ได้ ไปรด ประทาน
 โทษ เถิด อย่า เพ้อ ให้ เบน ผี จะ ขอ รong
 บาบา ผ่า ทูลี จน ชีวี มอด ม้วย บัดโดย ถาน
 เจ้า พราหมณ พัง ยักษ ยอม น้อม ถวาย ขอ

โทษ ทั่ว กว้าง ทาย ก็ สงสาร จึง ว่า เหวย
 เฮ้ย มึง อี สามาญ อหัง การ ช่มเหง ไม่ เกรง
 กัน กู จะ ยก โทษ ไว้มิ ให้ มัวย มึง จง
 ช่วย ส่ง ขึ้น พนาสน์ อี ยักษ นิ่ง น้อม
 ประนม บังคม คัด อภิวันท์ ไถ่ ถาม เนื้อ ความ
 ไป ว่า ข้า แต่ พี่ น้อง ทั้งสอง สมร นี้ จะ
 จร ไป หน ตำบล ไหน อัน แว่น แคว้น แดน
 มนุษย์ นี้ สุด ไกล ธุระ ไร ฤา จึง มา ใน
 สาขด เจ้า พรหมณ พัง คะดี ยักษี ถาม
 จึง ยก ความ มา แสดง แจ้ง เหตุ ผล เหมือน
 วิ เริ่ม เติม ต่อ ข้อ ขุบถ ตั้ง แต่ ต้น เรื่อง
 ราว ตั้ง กล่าว มา อสุริน ยิน ความ เจ้า
 พรหมณ เถ่า ให้ ไศก เสรี ด้วย แส่น แส่นหา
 จึง โทม เล้า เอา ใจ กุมาร อยู่ ด้วย กัน
 เกิด ข้า ๆ จึง ค่อย ไป อัน คุณา สาคร นี้
 แส่น สนุกนี้ เกษม สุข ปรีดา จะ หา ไหน

ทั้ง แว่น แคว้น แดน เขตฯ คงคา ไถ ไม่ มี
 ไภย แฉ้ว พาล ลำราญ ครัน เรา ชอบ คุณ ที่
 ท่าน ชวน เรา อยู่ ด้วย แม้น มิ ม้วย ลีน
 ชีพ อาสัจญ์ ไป เบื้อง น้า คง จะ มา ให้ ภ
 กัน อย่า ขำ เลย สุริยัน จะ เย็น ลง ๖๖

๐ นาง ฝั้นเชื้อ เหลือ ห้าม เจ้า พราหมณ์ น้อย
 แสน ละห้อย ด้วย จิตร พิศวง จึง สำแดง
 แผลง อิทธี ฤทธิรง เข้า มา ส่ง กุมารฯ ถึง
 บ้า แตน พระ ทะเล เจ้า เอ้ย สุด ฤก ลุม
 เพียง ตา ตุ่ม ยักขา น้า กลัว แสน ครัน ถึง
 ผั่ง ยัง ฟาก พนา แตน ให้ สุด แสน วัค สอง
 กุมารฯ เจ้า พราหมณ์ ส่ง อสุรี อย่า มี ทุกข์
 จำเวญฯ คุช ตาม ศักดิ์ ของ ยักขา ควบ แยก
 เถิด นะ เจ้า เรา จะ ลา แล้ว บ่าย ภัทรว เข้า
 บ้า พนาวัน ๖๖

๐ ฝ่าย นาง อสุรี ฝั้นเชื้อ สมุท อาไภย สุด

เล่ม ๑ ๐ รามสิน ๖๘ ๓๙

ด้วย สอง ขึ้น ไพโรจน์ ตั้ง แด ตาม
พราหมณ์ น้อย จรวัด จน เลี้ยว ดับ คีร์วัน
พนาพา นาง ยักษ เปดียว เลี้ยว ดับ ทั้งสอง
ศรี อสุรี กลับ หลัง จาก ผั่ง ผา สุ่มแดง
ตน มา ใน ชด ธารา ถึง ห้อง แก้ว คูหา
สำราญ ครัน แสน สงสาร พระ กุมาร กับ
พราหมณ์ น้อย สุต ตะห้อย มา ใน บำ พนา
สันต์ แล้ว ขึ้น ให้ น้อย ชม พนม วัน สาระ
พรรณ เนื้อ นก วิหค บิน โนน นก แก้ว กับ
กาลิง บน กิ่ง เกษ ทับทิม เทษ ร่วง หล่น ปน
ระดิน ทั้ง คัดเค้า เสาวรส ระคน คิน จำปา
อ่อน ช่อน ถิ่น โยทกา มะติ รัก หัก หล่น
ต้น คำ ฝอย เจ้า พราหมณ์ น้อย เก็บ พุท รัก
ษา เอา ทัด หู ชู เชย กุมาร ชี น้อย ช้า
งาม ขึ้น กว่า ทุก วัน ดู กระสา จับ ตน บน
กิ่ง สูง ต้น พยอม นก ยุง ขึ้น รำ หัน นก

กระทา จับ ขัม พุ่ม อังชัน นก เขา ชัน จับ
 คู ชัน บน คบ แคน เหน ไก่ เดือน อัม เดือน
 ไป ชม เล่น นั้น พ่อ เหน ฤา ไม่ พ่อ ไก่
 แฉ้ , กุมารว อำ มือ ทำ อ้อ แอ แล้ว อัม แช
 เติร มา ใน บำ ดง เหน มรุม พุ่ม เรียง เปน
 รัง รก ผุง วิหก บิน ไชว ใน ไพร ระหง
 เลียง ปีก ปรับ ผับ ผับ ใน พุ่ม พง ตาง เหล่า
 ดง เลียบ เล่น ดลึง ดาน ถึง เขา ไหญ่ ไทร
 ย้อย ระยะ ขึ้น ลำราญ รื่น ร่ม รุกข์ เกษม สานต์
 กระจับ จอก ทัว ใน ลำธาร พระ กุมาร หยาก
 นม ก็ ไสกี เจ้า พรหมณ์ เกบ กระจับ สด
 มา บด บ้อน ค่อย หาย อ้อน ปรับเปรม กระเชม
 ศรี แล้ว ชวน ชม มัจฉา ใน จารี โนน แน
 น้อย กระตี ขึ้น โดด ลอย ตะเพียนทอง ถ้อง
 น้ำ เทียว ตำ แผลง นั้น สวาย หาง แดง กับ ปลา
 สร้อย ดูก ชโต ปน กระให้ กระแห ลอย นก

ยาง คอย ฅวย คาบ แล้ว ฅวามบิน เจ้าพราหมณ์
 น้อย อัม น้อย เทียว มอง จับ ปลา ตะกรับ ว่าย
 วน ที่ หว่าง หิน เจ้า ฅวย ได้ ให้ เล่น ใน
 วาริน ค่อย ฅาศุก อยู่ ใน สิ้น ชดธาร • ฅอ
 รอน ๗ อ่อน แสง พระ สุริเยศ ฅชเวต เริง ร้อง
 ก้อง ไพร ฅาณทัต แสง สมเภท ฅื่น้อง สดง กุ
 มาร ขึ้น จาก ธาร เทียว มาใน บ่า ตอน เหน
 เลือ สี่ แวด ช้าง ที่ กลาง ช้าง ก็ หลีก ลัด เลียบ
 เติร เนิน สิงขร ทั้ง ฅื่น้อง สดง รา ภา กัน
 จร ให้ อารวณ อ้าง ว้าง มา กลาง พง วิเวก
 ฅว่ว ฅะกุกา บั๊กษา แซ่ ออก จอ แจ จับ ไม้
 ไพร ระหง มฤคา กาดอน วานร ดง ฅะนี
 สดง เลียง แซ่ เมื่อ ฅายันห์ แสง สดงสาร พระ
 กุมาร กับ พราหมณ์ น้อย เมื่อ ค่ำ ฅด้อย มืด
 บ่า ฅะนาณันท์ เจ้า แด เหลียว เปเลียวใจใน
 ไพร วัน ถึง ฅेत्र คัน ฅาใหญ่ ก็ หยุต นอน

ทั้งนี้ โป่ง บู้ เจ้า ลำเนา ถ้ำ ก็ พิมพ์ พำ ภา
 พวก ออก หลอก หลอน สวรรค์ สักว บำ พนา
 ตอน เจ้า พรหมณ์ นอน กอด น้อย ประคอง
 กัน . กุมาร น้อย ว่าจะให้ มิ ได้ นิ่ง เจ้า พรหมณ์
 วิงวอน ปลอบ แล้ว รับ ขวัญ นิ่ง เกิด พ่อ
 อย่า ร้อง ให้ ใน ไพร วัน พวก แมว มัน จะ
 ภา กัน มา เลีย ยัง ไม่ นิ่ง ฤ หนา เจ้า ชำ
 เขย ตกแก เหวย คน ไม่ หลับ กิน ตับ เลีย
 น้อย ก็ ไม่ ได้ บวช ขวด มี เมีย นิ่ง เลีย เกิด
 พ่อ อย่า ร้อง ไป โอ้ สงสาร พระ กุมาร สอง
 ทารก น้ำ ค้าง ตก เข็น หย้า พฤษภา ไสว
 ตึก สงัด สักว เจียบ ใน ราว ไพร เจ้า มา โดย
 กอด น้อย ประคอง นอน จน แสง ทอง รวง
 เรือง ประเทือง ศรี บัดผี ผ่องแผ้ว แแนว สิงขร
 สว่าง วง หิมวา พนาตร นพทาง ผ่อน
 แจ่ม แจ้ง ด้วย แสง จันทร แจ้ว ๆ แว่ว เลียง

กระเหวา หวาน แซ่ ประสาร เลียง สะกุนา
 ไก่ ชัน เลียงหรั่ง ๆ เรวไร ใน ไพร วัน จัก
 กระจัน แจ้ว ร้อง ออก ก้อง ตร พระ พิรุณ
 ไพรย ปราย ตั้ง สาย สิน หึ่ง ๆ ภูมิณี เอา
 เกสร ดาว เตือน เตือน ลับยคุนธร ทินกร
 แจ่ม แจ้ง กระจ่าง ตา เจ้า พรหมณ์ น้อย ค่อย
 ประคอง ปลุก น้อย แก้ว สว่าง แล้ว ดวง
 เนทร ของ เชษฐา ค่อย ยก กร ช้อน อัม กุ
 มารา ตาม ประสา ทารก นั้น รัก กัน แล้ว
 เลียบ ถัด ตัด เติร เนิน สิงขร บทจร มา ใน
 บำ พะนาสน์ที่ เจ้า เติร พดาง ชม พดาง กดาง
 อรัญ เข้า เขตร คั่น อะสุรา รักษา ดอน ๖๕

๐ จบ เล่ม ๑ สมุด ไทย ๖๕

